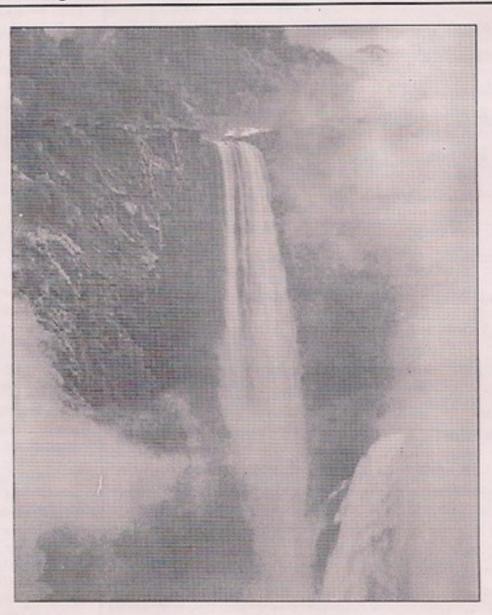
ತ್ರೆಗಳು ಪೈಸೂರು ಅಸೋಸಿಯೇರ್ಷ ಮುಂಬೈ

Nesaru Tingalole

Vol XXIV - 7

ಜುಲೈ 2006

Rs. 5/-

The Mysore Association, Bombay

393, Bhaudaji Road, Matunga, Mumbai - 400 019. Phone: 2402 4647, 2403 7065 • Fax: 2401 0574

E-mail: karunadu@bom5.vsnl.net.in

ಮೈಸೂರು ಅಸೋಸಿಯೇಶನ್, ಮುಂಬಯಿ

393, ಭಾವುದಾಜಿ ರೋಡ್, ಮಾಟುಂಗ, ಮುಂಬಯಿ-400 019.

ದೂರವಾಣಿ: 2402 4647 / 2403 7065

ಶ್ರೀ ಸ್ವರ್ಣಗೌರಿ ಹಾಗೂ ಮಹಾಗಣಪತಿ ಮಹೋತ್ಸವ - 2006

ಸ್ವಸ್ತಿ ಶ್ರೀ ವಿಜಯಾಭ್ಯುದಯ ಶಾಲಿವಾಹನ ಶಕೆಯ ಶ್ರೀ ವ್ಯಯ ನಾಮ ಸಂವತ್ಸರದ ಭಾದ್ರಪದ ಶುದ್ಧ ತೃತೀಯ ಶನಿವಾರ 26-08-2006ರಂದು ಶ್ರೀ ಸ್ವರ್ಣಗೌರಿಯನ್ನು ಮತ್ತು ತಾ. 27-08-2006 ಭಾನುವಾರ ಚತುರ್ಥಿ ಶ್ರೀ ಮಹಾಗಣಪತಿಯನ್ನೂ ಆವಾಹಿಸಿ, ಭಾನುವಾರ ದಿನಾಂಕ 03-09-2006ರ ವರೆಗೆ ಉತ್ಸವವನ್ನು ಅಸೋಸಿಯೇಶನ್ನಿನ ಆಶ್ರಯದಲ್ಲಿ ಎಂದಿನಂತೆ ವಿಜೃಂಭಣೆಯಿಂದ ಆಚರಿಸಲು ನಿಶ್ಚಯಿಸಲಾಗಿದೆ.

ಸ್ವರ್ಣಗೌರಿ ಮತ್ತು ಮಹಾಗಣಪತಿ ಉತ್ಸವವನ್ನು ನಮ್ಮ ಅಸೋಸಿಯೇಷನ್ ನಲ್ಲಿ ಅನೇಕ ವರ್ಷಗಳಿಂದ ತಪ್ಪದೆ ನಡೆಸಿಕೊಂಡು ಬರುತ್ತಿರುವುದು ತಮಗೆಲ್ಲಾ ಗೊತ್ತಿರುವ ವಿಷಯವೇ ಆಗಿದೆ. ಅದರಂತೆ ಪ್ರತಿ ದಿನ ಬೆಳಿಗ್ಗೆ ಅಭಿಷೇಕ, ಅರ್ಚನೆ, ಮಂಗಳಾರತಿಯನ್ನು ಹಾಗೂ ಪ್ರತಿ ಸಂಜೆ ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳನ್ನು ಏರ್ಪಡಿಸಲಾಗಿದೆ.

ದಿನಾಂಕ 03-09-2006ನೇ ಭಾನುವಾರ ಬೆಳಿಗ್ಗೆ ಸಕಲ ಪೂಜಾದಿ ಸೇವೆಗಳನ್ನು ಸಲ್ಲಿಸಿ, ಮಹಾ ಮಂಗಳಾರತಿ ಮೆರವಣಿಗೆಯ ನಂತರ ಗೌರಿ ಗಣಪತಿಯನ್ನು ದಾದರ್ ಸಮುದ್ರ ತೀರದಲ್ಲಿ ವಿಸರ್ಜಿಸಲಾಗುವುದು.

ತಾವುಗಳೆಲ್ಲರೂ ಈ ಮಹೋತ್ಸವದಲ್ಲಿ ಭಾಗವಹಿಸಿ, ಉದಾರ ಸಹಾಯ ಮಾಡಿ ಭಗವತ್ಯಪೆಗೆ ಪಾತ್ರರಾಗಬೇಕೆಂದು ಕೋರುತ್ತೇವೆ.

ಅಧ್ಯಕ್ಷರು ಹಾಗೂ ಕಾರ್ಯಕಾರಿ ಸಮಿತಿ ಸದಸ್ಯರು.

- ವಿ.ಸೂ. 1) ಸೇವಾರ್ಥ ನಡೆಸಲಿಚ್ಛಿಸುವವರು ಕನಿಷ್ಠ 251/- ರೂಗಳ ಕಾಣಿಕೆಯೊಂದಿಗೆ ತಮ್ಮ ಹೆಸರನ್ನು ಗೌI ಕಾರ್ಯದರ್ಶಿಗಳಿಗೆ ತಿಳಿಸಬೇಕಾಗಿ ವಿನಂತಿ.
 - ಗೌರಿ ಪೂಜೆಯಲ್ಲಿ ಭಾಗವಹಿಸಲು ಬಯಸುವ ಮಹಿಳೆಯರು ತಮ್ಮ ಹೆಸರುಗಳನ್ನು ದಿನಾಂಕ 20-08-2006ರ ಮೊದಲೇ ಕಾರ್ಯದರ್ಶಿಗಳಿಗೆ ತಿಳಿಸಬೇಕೆಂದು ಕೋರಿಕೆ.
 - ಪೂಜಾ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮದ ಅಂಗವಾಗಿ ನಡೆಸುವ ಪ್ರತಿ ಸಂಜೆಯ ಸಾಂಸ್ಖತಿಕ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮವನ್ನು ನಡೆಸಿಕೊಡಲಿಚ್ಛಿಸುವ ಸದಸ್ಯರು ರೂ. 2500/-ನ್ನು ತಮ್ಮ ದೇಣಿಗೆಯಾಗಿ ಕೊಡಬೇಕೆಂದು ವಿನಂತಿ.

SRI MYSORE V. SUBRAMANYA TO PRESIDE OVER GAYANA SAMAJA MUSIC CONFERENCE

The Thirty Eighth Music Conference of The Bangalore Gayana Samaja, in its 101st year of service to fine arts, is being held from Sunday 13th August 2006 to Sunday 20th August 2006, both days inclusive. Inauguration will be on Sunday 13th August 2006 at 10 A.M. Sadas, Valedictory session, will be on Sunday 20th August 2006 a 10 A.M.

Eminent Musicologist and senior art reviewer Sri Mysore V. Subramanya has been unanimously elected as the Conference President. He will preside over the Experts Sessions in the morning from Monday 14th August 2006 to Saturday 19th August 2006, both days inclusive. Sri Mysore V. Subramanya will be conferred the title 'Sangeetha Kalaratna' at the Sadas on Sunday 20th August 2006.

CERTIFICATE & DIPLOMA COURSE IN KANNADA

The University of Mumbai, Department of Kannada offers the Certificate and Diploma Course in Kannada (Part-time, One year), Classes for which will commence from Saturday 5th August, 2006.

Prescribed forms of application & Syllabus are to be obtained from the University Department of Kannada. Applications should reach the Head, University Department of Kannada on or before 31st July 2006. Further details can be had from the Office of the University Department of Kannada, Vidyanagari, Mumbai-400 098 (26526091, 26526368, 26527956-61 Extn. 345,469 & 530), Karnataka Sangha, Dombivili (95251-2466833) Kannada Sangha, Navi Mumbai (27653443), Kannada Sangha, Navi Mumbai (27653443), Kannada Sangka, Vidyanagari, Kendra, Kalyan (95251-2352330) or University Website www.mu.ac.in

Da Vinci Code - The Core & Substance

Dr. Manjunath

There has been considerable Research/Scholarly studies, countless rebuttals by the Church on the very historic authencity of Jesus throughout centuries. But with the onset of the era of Humanism as against Theological ages, in the 20th century, these studies have spurred on more vigorously. Add to this the discovery of Dead Sea Scrolls, Nag Hemmadi Texts, the recent discovery of Gospel of Judas 9 who is considered by the Church as the Traitor, (who betraved Jesus), and the discovery of new scientific Tools like the Carbon dating, and the ongoing debate has been growing at a rapid speed. In the earlier years, as Nations and their Governments adopted Christianity as the State Religion, funding for such research projects, which were considered Heresy or Blasphemy were unavailable. Bible, having been with State sponsoring, the most published and translated Book in the world, gained more acceptance by the laymen, than any research papers published in specialized journals, with limited readership. When We remember, it was even a crime to say that earth is round and revolves around the Sun, or that even today majority of Christians in certain countries consider it as a Sin to teach Darwin's Origin of Species, we can note the giant leap these theological and Historical discussions have made in the last 50 years. During the centuries, the Church tradition had to defend the Historic authencity of Jesus at every step. Following a never ending on going controversy, only a few decades ago, Pope Pius became tired of the struggle and declared Jesus to be a fact of Faith for the faithful.

Internet abounds in much information on such research works and rebuttals. I am going to touch upon some of these books and articles, in this short article. Emilio Bossi, in his book "Gesu Christo non e' mai esistito" (Jesus Christ has never existed), where he compares Jeus to Socrates, both having a circle of disciples, but left nothing written on their own. Although Gospels have been attributed to some of the disciples of Jesus, like, Mark, John, Luke and Matthew, it is known that none of these were written by these disciples themselves, but later by their followers who are unnamed. Contemporary non-Biblical writings are available, but even some of them are embroiled in controversies, due to alleged interpolations later by the Church.. It should be noted, the time of Jesus, i.e., from 6 B.C. to 30 A.D. (The time of Jesus' birth has an error margin of 4-6 years). The Roman empire was its Zenith, with many Pilates, Governors. Even multiple Caesers, Augustus". The Emperor, who lorded over them appointed Official Historians. The Various Pilates and Governors of the various regions were required to send Official reports periodically to the Emperor. The Truth Seeker Company, New York, lists not less than 43 writers who lived during the time or within 100 years of the time, Jesus Is supposed to have lived. Among them Tacitus, Suetonious, Plinius, Justus Tiberias and Flavius Josephus have all left accounts of their Time. Chief among them was Flavius Josephus, who lived at the time of Jesus and John the Baptist. Josephus was an orthodox Jew, but a loyal citizen of Rome who is appointed as a Historian by the Emperor. In his very valuable writings in the Antiquities of Jews, he records extensively on those times. He dwells at length on John the Baptist,

who belonged to the Jewish Essene sect who not only preached righteousness and purity of heart, but was the initiator of the ritual of Baptism. He baptized all the repentants in the Jordan river. The Gospels in the New Testament also agree, it was he who baptized Jesus, before Jesus began his ministry. However, there are only two short passages alluding reference to Jesus in his writings. These have been subjected to considerable scrutiny, and the general opinion of the Scholars have been, that these two passages have been interpolated later. The basis for such conclusions have been that, the writers earlier to Eusebius have never made any reference to such material while quoting Flavious Josephus, and also other writers of those times do not make any such reference to any Jesus. Moreover the Hebrew version of Antiquities of Jews does not contain any such passages alluding reference to Jesus. While the Canonical writings allude to John the Baptist of having ceased his ministry and mission of Baptizing the faithful, soon after his baptizing Jesus, and also having been beheaded by the Harod in 24-25 AD (a clear 5-6 years before the crucifixion of Jesus). The date of beheading of John the Baptist, as quoted by Josephus in the Antiquities of Jews is around 36 AD (some 6 years after Crucifixion). This would indicate, that John was an independent Messiah in his own right, who continued his mission even after Jesus, and was heralding the arrival of Jesus as claimed by the Canonical writings. According to Remsburg. "whileenough of the writings of a vast volume of Jewish And Pagan literature remains to form a library, no where in this mass of literature, aside from two forged brief passages in the works of a Jewish Author and two disputed passages in the works of Roman writers, there is to be found any mention of Jesus Christ".

Nor do any of these authors allude to any of the disciples of Jesus or their writings.

Controversy and skepticism also surrounds the Epistles written by St. Paul, as Paul never met Jesus, but only claimed to have been influenced by Visions on his way to Damascus, None of the works of St. Peter, who is considered by the Roman Church as their first Bishop, are available. Critics allege, the Gospels of only Mark, John, Luke and Matthew were included in the New testament (and others excluded) only because these Writings allude to only Peter being chosen as the rightful heir/disciples by Jesus, and the Keys to the Gates of Heaven were handed over to Peter by Jesus. Critics are of the view, even the Gospels of the above four disciples (whose origins are attributed to the second century AD) have been amended to suit the scheme of Church. Even the Gospel of Mark does not refer to Jesus after his supposed death, which adds to these controversies. It also sustains, when we note none of the contemporary writers mention Jesus.

No one has disputed that Jesus was born in a Jewish family and he was indeed a Jewish priest or a Rabbi. It was almost imperative for a Jewish Rabbi to be married. Like ancient times in India, in ancient Israel as well, a householder was revered as against a celibate or a monk, as he returned the compliments to the Society from which he sprang. (Even in India, a monk or a Sanyasi, was looked down upon as a beggar. It is only on advent of Jainism & Buddhism. that monks who had forsaken all worldly pleasures in pursuit of Knowledge were respected). Scholars are, therefore, of the opinion, one should not be surprised. if Jesus was indeed married. They are of the opinion, it is the zeal of 3rd and 4th century followers, who believed Jesus died on the cross to redeem the "Sins" of others, while He himself was "untouched" by any sin. As Sex is

considered to be the original Sin, in the Seetic Jewish faith, it was imperative that "Jesus" was born of Immaculate Conception and he is absolved of all taints of Sex. Scholars, therefore believe, it was after the congregation at Nicea in AD 329, where cudgels were taken against the Arias for his heresy of proclaiming, that the Father (God) and Son (Jesus) were of different substance And the Son having been created by the Father was of a lesser substance, that Divinity of Jesus was confirmed/ accepted, as Jesus being the Lord God himself and he manifested in human form only to salvage and redeem others from Sins. Thus God himself could not be Born out of Original Sin, but had to be an Ayonija. The concept of Jesus being a celibate and the Church being his bride was a natural consequence which came to be accepted by the Church Fathers. Today, after the revolt of Martin Luther, a vast majority of Christians in the Protestant streams do not subscribe to the concept of Virgin birth, as, in their view, this is not supported by the scriptures. It is a historical fact, many of the disciples of Jesus were indeed married and were householders. St. Peter, the first Pope, who established the Church in Rome was married. On the other hand, it were the Pagan Priests of the Roman Empire who were required to be celibates.

Students of Theology have known for years the story of Jesus as depicted in the New Testament is not an original one. At the time of Jesus, there were many religions in and around the Mediterranean sea. The Jewish community, by far the smallest, required to maintain its exclusivity, based on birth in a Jewish family, and secondly because of its Male circumcision. Even if a male was willing to circumcise himself, he could not become a Jew, if he was not born as one. predominant religion the

Mediterranean Region was the Egyptian Religion and its Greek Mutation. (In fact there are texts, which State, Buddhists monks were in Alexandria at the time of Jesus). The Religion of Rome was a combination of the Egyptian and Greek versions. There were a great number of Gods. The main God for the Egyptians was "Ra", the Sun God. (Does it ring a bell? Even in Sanskrit 'Ra' means Sun!). The Greek equivalent was "Mithras" (Mithra is also a vedic God Devata or Aditya Devata - other names for Sun in Sanskrit. The Persians also worshipped Mithra). The Romans conquered a large empire and as such they also acquired a number of Gods from their subjects. (This is also a classic case of how a conqueror is in turn conquered by his conquests. A parallel in case is how Gods of non Vedic origins, Shiva/Muniappa, Amba/ Mariamma/Kali were included in the Hindu Pantheon and gained ascendancy over other vedic Gods like Indra, Varuna etc.). Mithra, the Sun God was the Ruling Deity of Romans and hence, Sunday was the day of rest for Romans, as against Saturday, which is the day of rest as per Old Testament and Jews. December 25, coincides with the ascendancy of Sun in the Northern Hemisphere, after which the day starts getting longer and longer. (It is like solar Shukla Paksha). Thus the rebirth of sun was celebrated as a Weeklong Winter Festival. Excavations in the St. Peters Cathedral in Rome have revealed, the cathedral is built upon an earlier Temple for Mithra. Today even the Ceremonial Headgear which the Pope wears is called Mithra!

Timothy Freke and Peter Gandy, La Sagesse, Esygynus many others have tracked the Mythical figures and Gods of Pagan Religions as against that of Jesus. And they find astounding similarities between the Egyptian God Osiris, the Greek God Dionysus and Jesus!

...to be Continued

'ಕನ್ನಡ ಪಾರಿಜಾತ' ರಂ. ಶ್ರೀ ಮುಗಳಿ

ಡಾ. ರಂ. ಶ್ರೀ ಮುಗಳಿಯವರು ಕನ್ನಡ ವಾಙ್ಮಯದಲ್ಲಿ ರಸಿಕರಂಗರೆಂದೇ ಚಿರಪರಿಚಿತ ರಾಗಿದ್ದರು. ಅವರ ಸಾಹಿತ್ಯ ಸೇವೆ ವೈವಿಧ್ಯಮಯ ವಾದುದು. ಕನ್ನಡ ಸಾಹಿತ್ಯ ಚರಿತ್ರೆಯ ಶಿಲ್ಪಿಯಾಗಿ ಅವರು ನಾಡಿನಾದ್ಯಂತ ಹೆಸರು ಮಾಡಿದವರು. ಕರ್ನಾಟಕದ 'ಗಡಿನಾಡಿನ ಕನ್ನಡ ದೀಪ', 'ಕನ್ನಡದ ಪಾರಿಜಾತ' ಎಂಬ ಬಿರುದುಗಳಿಗೆ ಪಾತ್ರರಾಗಿದ್ದ ರಂ. ಶ್ರೀ ಅವರು ಕವಿಯಾಗಿ, ವಿವುರ್ಶಕನಾಗಿ, ಕಾದಂಬರಿಕಾರನಾಗಿ, ಪ್ರಾಧ್ಯಾಪಕನಾಗಿ, ಸಂಘಟಕನಾಗಿ ಕನ್ನಡ ಕಟ್ಟುವ ಕೈಂಕರ್ಯದಲ್ಲಿ ತಮ್ಮನ್ನು ತಾವು ಪ್ರಾಂಜಲ ಮನಸ್ಸಿನಿಂದ ತೊಡಗಿಸಿಕೊಂಡವರು. ಮಹಾರಾಷ್ಟ್ರ - ಕರ್ನಾಟಕಗಳ ಗಡಿಭಾಗದ ಸಾಂಗಲಿಯ ವಿಲ್ಲಿಂಗ್ಡನ್ ಕಾಲೇಜಿನಲ್ಲಿ ಪ್ರಾಧ್ಯಾಪಕರಾಗಿ ಪ್ರಾಚಾರ್ಯರಾಗಿ ಕನ್ನಡ ಮತ್ತು ಮರಾಠಿ ಭಾಷಾ ಸಾಹಿತ್ಯಗಳ ಸ್ನೇಹ ಸೇತುವಾಗಿ ಬೆಳಗಿದವರು. ಸಾಹಿತ್ಯ ಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲಿ ಖ್ಯಾತಿವೆತ್ತ ಅವರು ಸ್ನೇಹಕ್ಕೂ ಇನ್ನೊಂದು ಹೆಸರಾಗಿದ್ದರು.

ರಂ. ಶ್ರೀ. ಮುಗಳಿ ಅವರು ಧಾರವಾಡ ಜಿಲ್ಲೆ ಯ ಹೊಳೆ ಆಲೂರಿನಲ್ಲಿ 1906 ಜುಲೈ 15ರಂದು ಜನಿಸಿದರು. ಅವರ ಪೂರ್ಣ ಹೆಸರು ರಂಗನಾಥ ಶ್ರೀನಿವಾಸ ಮುಗಳಿ ಎಂಬುದಾಗಿ, ತಂದೆ ಶ್ರೀನಿವಾಸ ರಾಯರು; ಬಿಜಾಪುರ ಜಿಲ್ಲೆಯ ಬಾಗಲಕೋಟೆ ಮುದ್ದೇಬಿಹಾಳ ಮೊದಲಾದೆಡೆ ವಕೀಲಿ ವೃತ್ತಿ ನಡೆಸುತ್ತಿದ್ದರು. ಕ್ರಿಮಿನಲ್ ವಕೀಲರೆಂದೇ ಸಾಕಷ್ಟು ಹೆಸರು ವಾಸಿಯಾಗಿದ್ದರು. ಶ್ರೀನಿವಾಸರಾಯರಿಗೆ ಸಂಗೀತ ನಾಟಕಗಳಲ್ಲಿ ವಿಶೇಷ ಆಸಕ್ತಿಯಿತ್ತು. ಚುರುಮರಿ ಶೇಷಗಿರಿರಾಯರ ಕನ್ನಡ ಶಾಕುಂತಲ ನಾಟಕವನ್ನು ರಂಗಭೂಮಿಯ ಮೇಲೆ ತರುವಲ್ಲಿ ಇವರೂ ಸಾಕಷ್ಟು ಶ್ರಮಿಸಿದರು. ತಂದೆಯ ಕಲಾಭಿರುಚಿ, ರಸಿಕತೆ ಬಾಲಕ ರಂಗನಾಥನಲ್ಲಿಯೂ ಬಲಿಯಿತು. ಆತನ ಬಾಲ್ಯದ ಶಿಕ್ಷಣ ಬಾಗಲಕೋಬೆಯಲ್ಲಿ ಆಯಿತು. ರಂಗನಾಥ ಬಾಲ್ಮದಿಂದಲೂ ಪ್ರತಿಭಾವಂತನಾಗಿದ್ದ. ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಶಿಕ್ಷಣ ಮುಗಿಯುವ ಹೊತ್ತಿಗೆ ಗಾಂಧೀಜಿ ಅವರ ಅಸಹಕಾರ ಚಳುವಳಿಯ ಕಹಳೆ ಎಲ್ಲೆಡೆ ಮೊಳಗಿತು. ಬ್ರಿಟಿಷ್ ಆಡಳಿತದ ವಿರುದ್ಧದ ಈ ಆಂದೋಲನದಲ್ಲಿ ವಕೀಲರು ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳು ಸೇರಿಕೊಂಡರು. ಓದು ಬದಿಗೊತ್ತಿ ರಂಗನಾಥ ಈ ಚಳುವಳಿಯಲ್ಲಿ ಸೇರಿಕೊಂಡ. ನೂಲುವುದು, ಖಾದಿ ಬಟ್ಟೆ ಮಾರಾಟ, ಸ್ವದೇಶಿ ವಸ್ತು ಬಳಕೆ ಎಂದೆಲ್ಲ ಊರೂರು ಅಲೆದಾಟದಲ್ಲಿ ತೊಡಗಿದ. ಹದಿಹರೆಯದ ತಮ್ಮ ಒಬ್ಬನೇ ಮಗ ಶಾಲೆ ಬಿಟ್ಟು ಗಾಂಧಿ ಚಳವಳದಲ್ಲಿ ಸೇರಿಕೊಂಡದ್ದರಿಂದ ಶ್ರೀನಿವಾಸರಾಯರಿಗೆ ಬಹಳ

ರಂ. ಶ್ರೀ ಮುಗಳಿ ಅವರು ಸಾಹಿತ್ಯ ಹಾಗೂ ಸಾಮಾಜಿಕ ಜೀವನ ರಂಗದಲ್ಲಿ ದುಡಿದು ಹಲವು ಗೌರವ ಪದವಿಗಳಿಗೆ ಪಾತ್ರರಾದವರು. ಕನ್ನಡ ಸಾರಸ್ವತ ಲೋಕದಲ್ಲಿ ರಂ. ಶ್ರೀ ಅವರು 'ರಸಿಕರಂಗ' ಎಂದೇ ಹೆಸರು ವಾಸಿಯಾದವರು. ಮರಾಠಿಯ ನೆಲದಲ್ಲಿ ಕನ್ನಡದ ಬೆನ್ನೆಲುಬಾಗಿ ದುಡಿದು, ಕನ್ನಡ ಮರಾಠಿ ಭಾಷೆ ಸಾಹಿತ್ಯಗಳ ಸ್ನೇಹ ಸೇತುವಾಗಿ ಅರಳಿದ ರಂ. ಶ್ರೀ ಮುಗಳಿ ಅವರ ಶತಮಾನೋತ್ಸವದ ನೆನಪಿಗೆ ಈ ಲೇಖನ.

- ಡಾ. ಜಿ.ಎನ್. ಉಪಾಧ್ಯ. ಕನ್ನಡ ವಿಭಾಗ, ಮುಂಬಯಿ ವಿ.ವಿ.

ಕಸಿವಿಸಿಯಾಯಿತು. ಕಾಲಕ್ರಮದಲ್ಲಿ ಚಳುವಳಿಯ ಕಾವು ಕಡಿಮೆಯಾಗಿ ಹೆಚ್ಚಿನ ಓದಿಗೆ ಮನಸೋತು ರಂಗನಾಥ ಬಿಜಾಪುರದ ಪಿಡಿಜೆ ಹೈಸ್ಯೂಲಿಗೆ ಸೇರಿಕೊಂಡ.

ರಂ. ಶ್ರೀ. ಅವರಿಗೆ ಹೈಸ್ಕೂಲಿನಲ್ಲಿಯೇ ಇಂಗ್ಲೀಷ್ ಸಂಸ್ಥೃತ ಭಾಷೆಗಳ ಮೇಲೆ ಹಿಡಿತ ಸಿಕ್ಕಿತು. ಈ ಎರಡೂ ಭಾಷೆಗಳ ಸಮದ್ಧ ಸಾಹಿತ್ಯವನ್ನು ಈ ಹಂತದಲ್ಲೇ ಓದಿಕೊಂಡರು. ಕೆರೂರ ವಾಸುದೇವಾ ಚಾರ್ಯ ಹಾಗೂ ಗಳಗನಾಥರ ಕನ್ನಡ ಕೃತಿಗಳೂ ಅವರ ಗಮನ ಸೆಳೆದವು. ಹೀಗೆ 'ರಂಗನಾಥನಿಗೆ ಹೈಸ್ಕೂಲಿನಲ್ಲಿದ್ದಾಗಲೇ ಸಾಹಿತ್ಯದ ಬಲವಾದ ಗೀಳು ಅಂಟಿಕೊಂಡಿತು'.

ಹೆಚ್ಚಿನ ಓದಿಗೆ ರಂಗನಾಥ ಧಾರವಾಡದಲ್ಲಿನ ಕರ್ನಾಟಕ ಕಾಲೇಜಿನಲ್ಲಿ ಪ್ರವೇಶ ಪಡೆದ. 1924ರಲ್ಲಿ ಆತನಿಗೆ ಬೇಂದ್ರೆ ಅವರನ್ನು ಕಾಣುವ ಅವಕಾಶ ದೊರಕಿತು. ಬೇಂದ್ರೆ ಅವರ ಈ ಭೇಟಿ ರಂ. ಶ್ರೀ ಅವರ ಬದುಕಿಗೆ ಹೊಸ ತಿರುವು ನೀಡಿತು. 1928ರಲ್ಲಿ ಸಂಸ್ಕೃತ ಕನ್ನಡ ಇಂಗ್ಲೀಷ್ ಗಳಲ್ಲಿ ಬಿ.ಎ. ಪದವೀಧರರಾಗಿ ಉತ್ತಮ, ಶ್ರೇಣಿಯ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗೆ ಲಭಿಸುವ 'ದೀಪದ ಮೆಡಲ್' ಹಾಗೂ 'ದಕ್ಷಿಣಾಫೆಲೋ' ವೇತನವನ್ನು ತಮ್ಮ ದಾಗಿಸಿ ಕೊಂಡರು. ಕಾಲೇಜಿನಲ್ಲಿ ಇದ್ದಾಗಲೇ ಮಾಸ್ತಿ, ಕೈಲಾಸಂ ಮೊದಲಾದ ಸಾಹಿತಿಗಳ ಪ್ರೀತಿಗೂ ಪಾತ್ರರಾಗಿದ್ದರು. 1930ರಲ್ಲಿ ಕನ್ನಡವನ್ನು ಮುಖ್ಯ ವಿಷಯವಾಗಿ ಅಧ್ಯಯನ ಮಾಡಿ 'ವಿದ್ಯಾರಣ್ಯ' ಪಾರಿತೋಷಕದೊಂದಿಗೆ ಎಂ.ಎ. ಪದವಿಯನ್ನು ಪಡೆದರು. ತನ್ನಂತೆ ಮಗನೂ ವಕೀಲ ವೃತ್ತಿ ನಡೆಸಬೇಕೆಂಬ ಇಚ್ಛೆ ಶ್ರೀನಿವಾಸರಾಯರದಾಗಿತ್ತು. ತಂದೆಯ ವಿಚಾರ ರಂಗನಾಥರಿಗೆ ಸರಿಕಾಣಲಿಲ್ಲ. ತಿಲಕ, ಗೋಖಲೆಯವರಂತೆ ತಾನೂ ಶಿಕ್ಷಕನಾಗಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡಬೇಕೆಂಬ ಹೆಬ್ಬಯಕೆ ಅವರದಾಗಿತ್ತು. ಬಿ.ಟಿ.

ಪಡೆಯಲು ಮುಂಬಯಿಗೆ ಹೋದರು. ಇದಾದನಂತರ ಹುಬ್ಬಳ್ಳಿಯ ನ್ಯೂ ಇಂಗ್ಲೀಷ್ ಸ್ಯೂಲಿನಲ್ಲಿ ಅಧ್ಯಾಪಕರಾಗಿ ಸೇರಿ ಕೊಂಡರು. 1933ರಲ್ಲಿ ಸಾಂಗ್ಲಿಯ ವಿಲ್ಲಿಂಗ್ಡನ್

ಕಾಲೇಜಿನಲ್ಲಿ ಅಧ್ಯಾಪಕ ಡಾ. ಜಿ.ಎನ್. ಉಪಾಧ್ಯ ರಾಗಿ ನಿಯುಕ್ತಿಗೊಂಡರು.

ಮುಗಳ ಅವರು ಸಾಂಗ್ಲಿಗೆ ಬಂದಾಗ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಅಷ್ಟೇನು ಚನ್ನಾಗಿರಲಿಲ್ಲ. ಕನ್ನಡವೆಂದರೆ ಎಲ್ಲರೂ ಮೂಗು ಮುರಿಯುವವರೆ. ಅದೃಷ್ಟವಶಾತ್ ಆ ಕಾಲೇಜಿನಲ್ಲಿ ಕನ್ನಡ ಆಡುವವರು ಬಹಳ ಮಂದಿ ಇದ್ದರು. ಆದರೂ ಅಭ್ಯಾಸಕ್ಕೆ ಕನ್ನಡವನ್ನು ಆಯ್ದು ಕೊಳ್ಳುವವರ ಸಂಖ್ಯೆ ಕಡಿಮೆಯಿತ್ತು. ಕನ್ನಡಿಗರಲ್ಲಿ ಏಕತೆಯು ಇರಲಿಲ್ಲ. ಈ ಎಲ್ಲ ಕನ್ನಡಿಗರನ್ನು ಮುಗಳಿ ಅವರು ತಮ್ಮ ನುಡಿ ನಡೆಯಿಂದ ತಮ್ಮಡೆಗೆ ಸೆಳೆದುಕೊಂಡರು. ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳನ್ನು ಪ್ರೀತಿಯಿಂದ ನೋಡಿಕೊಂಡರು. ಅವರ ಕಷ್ಟ ಸುಖದಲ್ಲಿ ಸಹಭಾಗಿಯಾದರು. ಅವರು ವಿಲ್ಲಿಂಡ್ಡನ್ ಕಾಲೇಜಿನಲ್ಲೇ ಅಧ್ಯಾಪಕ, ಪ್ರಾಧ್ಯಾಪಕ, ಉಪಪ್ರಾಚಾರ್ಯ ಮತ್ತು ಪ್ರಾಚಾರ್ಯ ಪದವಿಗಳನ್ನು ಅಲಂಕರಿಸಿ, ತಮ್ಮ ಜೀವನ ಹಾಗೂ ಸಾಹಿತ್ಯಾನುಭವವನ್ನು ವಿಸ್ತರಿಸಿಕೊಂಡು ಬೆಳೆದರು. 1966ರ ವರೆಗೆ ತಮ್ಮ ಬದುಕಿನ ಬಹುಭಾಗವನ್ನು ಅಲ್ಲಿಯೆ ಕಳೆದರು.

ರಂ. ಶ್ರೀ ಮುಗಳಿ ಅವರ ಅವಿರತ ಪ್ರಯತ್ನ ದಿಂದ ಕನ್ನಡಕ್ಕೆ ಈ ಗಡಿನಾಡಿನಲ್ಲಿ ಮತ್ತೆ ಜೀವ ಕಲೆ ಬಂದಿತು. ಕಾಲೇಜಿನಲ್ಲಿ ಕರ್ನಾಟಕ ಸಂಘ ಹುಟ್ಟಿಕೊಂಡಿತು. ಕಾವ್ಯಶಾಸ್ತ್ರ, ವಿನೋದ, ಸಾಹಿತ್ಯ ಎಲ್ಲ ತರದ ಚರ್ಚೆಗೂ ವೇದಿಕೆಯೊಂದರ ಅಗತ್ಯತೆಯನ್ನು ಮನಗಂಡು 'ವರುಣ ಕುಂಜ'ವನ್ನು ಹುಟ್ಟು ಹಾಕಿದರು. ಧಾರವಾಡದ ಗೆಳೆಯರ ಗುಂಪಿನಂತೆ 'ವರುಣಕುಂಜ'ವೂ ಕನ್ನಡ ಸಾಹಿತ್ಯದ ಇತಿಹಾಸದಲ್ಲಿ ಒಂದು ಮಹತ್ವದ ಸ್ಥಾ ನಮಾನವನ್ನು ಪಡೆದುಕೊಂಡಿತು. ವಿನಾಯಕಕೃಷ್ಣ ಗೋಕಾಕ ಸುಬ್ಬಣ್ಣರಂಗನಾಥ ಎಕ್ಕುಂಡಿ, ಹೇಮಂತ ಕುಲಕರ್ಣಿ, ವಿ.ಜಿ.ಭಟ್ಟ, ಕೆ.ಜಿ. ಶಾಸ್ತ್ರಿ ಮೊದಲಾದ ವರು ವರುಣಕುಂಜದಲ್ಲಿ ಸಕ್ರಿಯವಾಗಿ ಪಾಲ್ಗೊಂಡರು. ಈ ಸಾಹಿತ್ಯಕೂಟದಲ್ಲಿ ಯುವ ಪೀಳಿಗೆಯ ಅನೇಕ ಲೇಖಕರು ಅರಳಿದರು. ಕಿರಿಯರಲ್ಲಿ ಕನ್ನಡದ ಅಭಿರುಚಿ ಬೆಳೆಸಿ ಮಾರ್ಗದರ್ಶನ ಮಾಡುವ ಕೆಲಸವೂ ರಂ ಶ್ರೀ ಅವರ ಪಾಲಿಗೆ ಬಂದಿತು. ಗಡಿನಾಡಿನಲ್ಲಿ ಅರಳಿದ ಹಲವು ಮಂದಿ ಸಾಹಿತಿಗಳಿಗೆ ಮುಗಳಿ ಅವರೇ ಆದರ್ಶ ಪ್ರಾಯರಾದರು. ಖೇಡಬಾಳದ ಮಿರ್ಜಿ ಅಣ್ಣಾ ರಾಯರ ಶಾಂತಿ ಸೇವಾ ಸದನ, ಅಥಣಿಯ ಗ್ರಂಥಮಾಲೆ,

ಶಮನೇವಾಡಿಯ ಸ್ನೇಹ ಪ್ರಕಾಶನ, ಸಾಂಗ್ವಿಯ ಕಾವ್ಯ ಪ್ರಕಾಶನ ಸಮಿತಿ, ಮೊದಲಾದ ಪ್ರಕಾಶನ ಸಂಸ್ಥೆಗಳ ಬೆನ್ನೆಲುಬು ಅವರಾಗಿದ್ದರು. ಸಾಂಗ್ಲಿಯಲ್ಲಿದ್ದೂ ಧಾರವಾಡದ ಗೆಳೆಯರ ಗುಂಪಿನ ಸದಸ್ಯರಾಗಿ ಎಲ್ಲ ಸಾಹಿತಿಗಳೊಂದಿಗೆ ಆತ್ಮೀಯ ಸಂಬಂಧವನ್ನು ರಂ ಶ್ರೀ ಅವರು ಇಟ್ಟುಕೊಂಡಿದ್ದರು. ಆಲೂರ ವೆಂಕಟರಾಯ, ವಿನಾಯಕ, ಮಧುರಚೆನ್ನ, ಆನಂದಕಂದ, ಶಂಬಾಜೋಶಿ ಮೊದಲಾದ ಸಾಹಿತ್ಯದ ದಿಗ್ಗ ಜರೊಂದಿಗೆ ಸೇರಿಕೊಂಡು ಶ್ರದ್ಧೆಯಿಂದ ದುಡಿದರು. ಗೆಳೆಯರ ಗುಂಪಿನ ಮುಖಪತ್ರ 'ಜಯ ಕರ್ನಾಟಕ' ಹಾಗೂ 'ಜೀವನ' ಈ ನಿಯತಕಾಲಿಕೆಗಳ ನಿರ್ವಹಣೆಯಲ್ಲಿ ರಂ ಶ್ರೀ ಅವರು ಸಕ್ರಿಯವಾಗಿ ಪಾಲ್ಗೊಂಡರು. ಗೆಳೆಯರ ಗುಂಪು ಚದುರಿಹೋದ ಅನಂತರ 'ಜಡಭರತ'ರು ಹುಟ್ಟು ಹಾಕಿದ ಮನೋಹರ ಗ್ರಂಥ ಮಾಲೆಯ ಸಾಹಿತ್ಯ ಸಲಹೆಗಾರರಾಗಿ ಸೇವೆ ಸಲ್ಪಿಸಿದರು.

ಮುಗಳಿ ಅವರು ವಿಲ್ಲಿಂಗ್ಡನ್ ಕಾಲೇಜಿನಲ್ಲಿ ಪ್ರಾಧ್ಯಾಪಕರಾಗಿ ಸೇವೆ ಸಲ್ಲಿಸುತ್ತಿದ್ದ ಹೊತ್ತಿಗೆ ಅದೇ ಕಾಲೇಜಿಗೆ ಆಂಗ್ನ ಪ್ರಾಧ್ಯಾಪಕರಾಗಿ ವಿನಾಯಕರು ಬಂದರು. ಈಗ ಹಾಲು ಜೇನು ಸೇರಿದಂತಾಯಿತು. ಕನ್ನಡಕ್ಕೆ ಆ ಕಾಲೇಜಿನಲ್ಲಿ ಮತ್ತಷ್ಟು ಕಸುವು ದೊರೆಯಿತು. ಸಾಂಗ್ವಿಯ ವಿಶ್ರಾಮಭಾಗಕ್ಕೆ ಬಂದು ಹೋಗುವವರ ಸಂಖ್ಯೆಯೂ ಹಚ್ಚಿತು. ಭಾಷೆಯ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಅವರು ಸಂಕುಚಿತ ದೃಷ್ಟಿಕೋನವನ್ನು ಬೆಳೆಸಿಕೊಂಡವರಲ್ಲ. ತಾವು ನಿಂತ ನೆಲದ ಭಾಷೆಯಾದ ಮರಾಠಿಯನ್ನು ಕಲಿತರು. ಆ ಭಾಷೆಯಲ್ಲಿ ಹಿಡಿತ ಸಾಧಿಸಿ ಮರಾಠಿ ಸಾಹಿತ್ಯದ ಹಿರಿಯ ಲೇಖಕರನ್ನು ತಮ್ಮ ಸ್ನೇಹ ವಲಯಕ್ಕೆ ಸೇರಿಸಿಕೊಂಡರು. ಭಾಷೆ ಕೂಡಿಸುವುದಕ್ಕಾಗಿಯೂ ಹೊರತು ಕೆಡಿಸುವುದಕ್ಕಲ್ಲ ಎಂದು ಅವರು ನಂಬಿ ನಡೆದರು ಮತ್ತು ಯಶಸ್ಸು ಸಾಧಿಸಿದರು. 1966ರಲ್ಲಿ ರಂ ಶ್ರೀ ಅವರು ಪ್ರಾಚಾರ್ಯ ಪದವಿಯಿಂದ ನಿವೃತ್ತರಾದರು. ಅವರ ಪ್ರತಿಭೆಯನ್ನು ಗಮನಿಸಿ ಮೈಸೂರು ಸರಕಾರ 1966-67ನೇ ಸಾಲಿನಲ್ಲಿ ಕನ್ನಡ ಸಂಸ್ಕೃತಿ ಇಲಾಖೆಯ ಪ್ರಧಾನಾಧಿಕಾರಿಯಾಗಿ ಅವರನ್ನು ನೇಮಕ ಮಾಡಿತು. 1967ರಲ್ಲಿ ಬೆಂಗಳೂರು ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯದ ಕನ್ನಡ ವಿಭಾಗದ ಪ್ರಾಧ್ಯಾಪಕ ಹಾಗೂ ಮುಖ್ಯಸ್ಥರಾಗಿ ಹೊಣೆ ಹೊತ್ತುಕೊಂಡರು. ಕನ್ನಡ ಅಧ್ಯಯನ ಕೇಂದ್ರಕ್ಕೊಂದು ಹೊಸರೂಪ ಕೊಡಲು ಅಲ್ಲಿ ಪ್ರಯತ್ನಿಸಿದರು. 1970ರಿಂದ 73ರ ವರೆಗೆ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯ ಧನಸಹಾಯ ಆಯೋಗದ ಪ್ರಾಧ್ಯಾಪಕರಾಗಿ ಸಂಶೋಧನೆ ಕೈಗೊಂಡು 'ಪ್ರಾಚೀನ ಕನ್ನಡ ಸಾಹಿತ್ಯ ರೂಪಗಳು' ಎಂಬ ಕೃತಿಯನ್ನು ಕನ್ನಡ ವಾಜ್ಮಯಕ್ಕೆ ನೀಡಿದರು. ಬೆಂಗಳೂರು ವಿ.ವಿ.ಯ ಕನ್ನಡ ಅಧ್ಯಯನ ಕೇಂದ್ರವು ಹೊರತರಲು ಬಯಸಿದ ಸಮಗ್ರ ಕನ್ನಡ ಸಾಹಿತ್ಯ ಚರಿತ್ರೆಯ ಸಂಪುಟಗಳಿಗೆ ಕಾರ್ಯ ನಿರ್ವಾಹಕ ಸಂಪಾದಕರಾಗಿಯೂ ರಂ. ಶ್ರೀ ಅವರು ಕಾರ್ಯ ನಿರ್ವಹಿಸಿದರು.

ಸಾಹಿತ್ಯ ಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲೂ ಸಾಮಾಜಿಕ ಜೀವನದಲ್ಲೂ ರಂ ಶ್ರೀ ಮುಗಳಿ ಅವರ ದುಡಿಮೆ ಅಪೂರ್ವವಾದುದು. ಹತ್ತಾರು ಕ್ಷೇತ್ರಗಳಲ್ಲಿ ಇವರಷ್ಟು ಉತ್ಸಾಹದಿಂದ ಕೆಲಸ ಮಾಡಿದವರು, ಜನರ ಪ್ರೀತಿ ವಿಶ್ವಾಸಕ್ಕೆ ಪಾತ್ರರಾದವರು ಬಹಳ ಕಡಿಮೆ ಎಂದರೂ ತಪ್ಪಾಗದು. 1941ರಲ್ಲಿ ಹೈದರಾಬಾದಿನಲ್ಲಿ ನಡೆದ ಸಾಹಿತ್ಯ ಸಮ್ಮೇಳನದ ನಾಟಕ ಗೋಷ್ಠಿಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರಾಗಿ, 1955ರಲ್ಲಿ ಮೈಸೂರಿನಲ್ಲಿ ನಡೆದ ಸಾಹಿತ್ಯ ಸಮ್ಮೇಳನದ ವಿಮರ್ಶಾಗೋಷ್ಠಿಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರಾಗಿ, 1964ರಲ್ಲಿ ಇಂಕ್ಲಾ ಸಂಸ್ಥೆಯ ಪರವಾಗಿ ಫ್ರಿಬುವಿನಲ್ಲಿ ನಡೆದ ಜಾಗತಿಕ ಸಾಹಿತ್ಯ ಸಮ್ಮೇಳನದಲ್ಲಿ ಕನ್ನಡ ಪ್ರತಿನಿಧಿಯಾಗಿ ಪಾಲ್ಗೊಂಡರು. ಇದಕ್ಕೆಲ್ಲ ಕಳಸವಿಟ್ಟಂತೆ 1963ರಲ್ಲಿ ತುಮಕೂರಿನ ಸಿದ್ದ ಗಂಗಾ ಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲಿ ನಡೆದ ನಲವತ್ತನಾಲ್ಕನೆಯ ಕನ್ನಡ ಸಾಹಿತ್ಯ ಸಮ್ಮೇಳನದ ಅಧ್ಯಕ್ಷರಾಗಿ ಆಯ್ಕೆಯಾದರು. ಹೀಗೆ ರಂ. ಶ್ರೀ ಅವರು ತಮ್ಮ ಜೀವನವನ್ನು ಕನ್ನಡ ಸಾಹಿತ್ಯದ ಮೇಲ್ಮೆಗಾಗಿ ದುಡಿಯುವಲ್ಲಿ ಸವೆಸಿದ್ದಾರೆ. ಅವರು ಮಾಡಿದ ಸಾಹಿತ್ಯ ಪರಿಚಾರಿಕೆಯೂ ಗಮನಾರ್ಹ ವಾದುದು.

ರಂ ಶ್ರೀ ಅವರ ಕೃತಿಗಳು :

ಮುಗಳಿ ಅವರ ಸಾಹಿತ್ಯ ಕೃಷಿ ವೈವಿಧ್ಯಮಯ ವಾದುದು. ಸಾಹಿತ್ಯದ ಅನೇಕ ಪ್ರಕಾರಗಳಲ್ಲಿ ಅವರು ಕೈಯಾಡಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಕಾವ್ಯ, ಕಥೆ, ಕಾದಂಬರಿ, ನಾಟಕ, ಪ್ರಬಂಧ, ಸಾಹಿತ್ಯ ಚರಿತ್ರೆ, ವಿಮರ್ಶೆ, ಜೀವನ ಚರಿತ್ರೆ, ಹೀಗೆ ಹಲವು ಪ್ರಕಾರಗಳಲ್ಲಿ ಸೇವೆಸಲ್ಲಿಸಿ ಅಲ್ಲಿ ತಮ್ಮ ಛಾಪನ್ನು ಒತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಅಳವಾದ ಚಿಂತನೆ, ಅಧ್ಯಯನ ಶೀಲತೆ, ವಿಚಾರ ವಿಮರ್ಶೆ, ತೌಲನಿಕ ದೃಷ್ಟಿಕೋನ, ದರ್ಶನಾದಿಗಳಿಂದ ಅವರ ಕೃತಿಗಳು ಇಂದಿಗೂ ಸಕಾಲಿಕವೆನಿಸುತ್ತವೆ ಹಾಗೂ ಗುಣಮಟ್ಟದಲ್ಲಿ ಮೇಲ್ರರಗತಿಯದಾಗಿವೆ.

ರಂ ಶ್ರೀ ಅವರು ರಸಿಕರಂಗ ಎಂಬ ಕಾವ್ಯ ನಾಮದಿಂದ ಬರೆದು ಪ್ರಸಿದ್ಧರಾದರು. ಕಾವ್ಯ ಅವರ ಆಸಕ್ತಿಯ ಕ್ಷೇತ್ರ. ಅವರೇ ಒಂದೆಡೆ ''ನನ್ನದ್ದು ಮುಖ್ಯ ವಾಗಿ ಕವಿ ಹೃದಯ, ಭಕ್ತ ಕವಿಯ ಅಂತರಂಗ, ಹೃದಯ ಸಂಪತ್ತಿ ಸಂಕಲ್ಪಬಲ, ಸೂಕ್ಸ್ನದೃಷ್ಟಿ ಇವು ನನಗೆ ಹುಟ್ಟಿನಿಂದ ದೊರೆತ ವಸ್ತು. ರಸಿಕನಾಗ ಬೇಕೆಂಬುದೇ ಈ ಜೀವನದ ಹಂಬಲ. ಜೀವನ ಸಾಹಿತ್ಯ ಎರಡಕ್ಕೂ ಈ ರಸಿಕತೆ ಕೈ ಚಾಚಬೇಕು. ಎಲ್ಲ ಕ್ಯಿಂತ ಹೆಚ್ಚಾಗಿ, ಜೀವನ ರಸಿಕನಾಗಿ ಎಲ್ಲ ಚಲುವನ್ನು ನಲಿವನ್ನು ಒಲವನ್ನು ಅನುಭವಿಸಬೇಕೆಂಬ ಒತ್ತಾಸೆ. ನನ್ನ ಧೈೀಯವನ್ನು ರೂಪಿಸುತ್ತ ಬಂದಿದೆ'' (ರಸಿಕರ ರಂಗ ರಂ. ಶ್ರೀ ಪರಾಗ ಪ್ರಕಾಶನ, 1963 ಧಾರವಾಡ. ಪುಟ 71) ಎಂದು ಹೇಳಿಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ.

ರಂ ಶ್ರೀ ಮುಗಳಿ ಅವರು ಏಳು ಕವನ ಸಂಕಲನಗಳನ್ನು ಪ್ರಕಟಿಸಿದ್ದಾರೆ. 'ಬಾಸಿಗ' ಅವರ ಚೊಚ್ಚಲ ಕಾವ್ಯಕೃತಿ. ಅನಂತರ ಅಪಾರ ಕರುಣೆ, ಓಂ, ಅಶಾಂತಿ; ನಿತ್ಯ ನಿರಂತರ, ನವಮಾನವ, ಮಣಿಮಾಲೆ, ಮೋಟು ಮರ ಮಾತಾಡಿತು. ಎಂಬ ಕವನ ಸಂಕಲನ ಗಳು ಹೊರಬಂದವು. ಇದಲ್ಲ ದೇ ಕನ್ನಡವೆಂಬಾಮಂತ್ರ (ಸಂಕಲನ), ಶ್ರೀ ಅರವಿಂದರ 'ಸಾವಿತ್ರಿ' ಮಹಾಕಾವ್ಯದ ಕನ್ನಡ ಅನುವಾದವನ್ನು ಮೂರು ಭಾಗಗಳಲ್ಲಿ ಪ್ರಕಟಿಸಿದರು. ''ಸೌಂದರ್ಯ ಮುಗ್ನತೆ, ನಿಸರ್ಗ ಪ್ರಿಯತೆ, ಆದರ್ಶದ ಕನಸುಗಳು, ಗೆಳೆತನ, ಪ್ರಣಯ, ದೈವಿಕ ಕೃಪೆ ಇಂಥ ಅಮೂರ್ತ ಭಾವಗೋಚರ ವಸ್ತುಗಳು ಇವರ ಭಾವ ಗೀತೆಗಳಲ್ಲಿ ಪ್ರಮುಖವಾಗಿ ಮೆರೆದಿವೆ. ಅವರ ಸೃಜನಶೀಲ ಬರಹಗಳಲ್ಲಿ ನವೋದಯ ಕಾಲದ ಭಾವುಕ ಚಿಂತನಶೀಲ, ಆದರ್ಶ ಕನಸುಗಾರ ಮುಗಳಿಯವರ ದರ್ಶನವಾಗಿದೆ. ಜೀವನದಿ ಸುಖ ದುಃಖ ನೋವು ನಲಿವುಗಳನ್ನು ಭಕ್ತನ ಪ್ರಾಮಾಣಿಕ ಸಂವೇದನೆಯ ಮೂಲಕ ಸುಕುಮಾರ ಶೈಲಿಯಲ್ಲಿ ತಮ್ಮ ಕವನಗಳಲ್ಲಿ ಅರ್ಥೈಸಲು ಪ್ರಯತ್ನಿಸಿದ್ದಾರೆ" ಎಂಬ ಪಾ.ಶ. ಶ್ರೀನಿವಾಸರ ಅಭಿಪ್ರಾಯ ನಿಜವೇ ಆಗಿದೆ.

ಮುಗಳಿ ಅವರು ಅನೇಕ ನಾಟಕ ಕೃತಿಗಳನ್ನೂ ಸಹ ರಚಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಎತ್ತಿದ ಕೈ, ಸೇವಾ ಪ್ರದೀಪ, ಅಕ್ಕ ಮಹಾದೇವಿ, ಪಾವನ ಪಾವಕ, ನಾಮಧಾರಿ, ವಿಜಯ ಸಾಮ್ರಾಜ್ಯ, ಮನೋರಾಜ್ಯ, ಧನಂಜಯ, ಅಪೂರ್ವ ಪ್ರಳಯದ ಕಸ ಮೊದಲಾದವು ಅವರ ಪ್ರಮುಖ ನಾಟಕಗಳು. ಇವರ 'ನಾಮಧಾರಿ' ನಾಟಕ ರಂಗದ ಮೇಲೂ ಬಂದು ಸಾಕಷ್ಟು ಜನಪ್ರಿಯವಾಯಿತು.

ಸಾಹಿತ್ಯ ಚರಿತ್ರೆ : ರಂ ಶ್ರೀ ಮುಗುಳಿ ಅವರ ಹೆಸರು ಕೇಳಿ ಬಂದ ತಕ್ಷಣ ನಮಗೆ ನೆನಪಾಗುವುದು. ಅವರ 'ಕನ್ನಡ ಸಾಹಿತ್ಯ ಚರಿತ್ರೆ' ಕೃತಿ. ಕನ್ನಡಕ್ಕೆ ಮುಗಳಿ ಅವರು ಕೊಟ್ಟ ಮೌಲಿಕ ಕೊಡುಗೆ ಸಹ ಇದೇ ಆಗಿದೆ. 'ಮುಗಳಿಯವರ ಎಲ್ಲರ ವಿಮರ್ಶನ ಗ್ರಂಥಗಳಿಗೂ ಕಿರೀಟ ಪ್ರಾಯವಾಗಿರುವ ಕನ್ನಡ ಸಾಹಿತ್ಯ ಚರಿತ್ರೆ ಹಲವು ವಿಷಯಗಳಲ್ಲಿ ಒಂದು ಅಪೂರ್ವ ಗ್ರಂಥವೆನಿಸಿಕೊಂಡಿದೆ. ಪ್ರಾಚೀನ ಕಾವ್ಯ, ಶಾಸ್ತ್ರಗಳ ಜ್ಞಾನ, ಇತಿಹಾಸ ಪ್ರಜ್ಞೆ, ಭಾರತೀಯ ರಸಸಂಪ್ರದಾ ಯದ ತಿಳುವಳಿಕೆ, ಮೌಲ್ಯ ಮಾಪನ ಸಾಮರ್ಥ್ಯ ಇವು ಗಳನ್ನು ಶೋಧನೆಗೆ ಒಳ ಪಡಿಸುವ ಈ ಕೃತಿ ಮುಗಳಿ ಅವರ ಸತ್ವಪರೀಕ್ಷೆಯ ಕೃತಿಯೂ ಹೌದು'' (ಪಾ.ಶ. ಶ್ರೀನಿವಾಸ ಸಾಲು ಬೀಪಗಳು. ಪುಟ 202). 1952ರಲ್ಲಿ ರಂ ಶ್ರೀ ಮುಗಳಿ ಅವರ ಸಾಹಿತ್ಯ ಚರಿತ್ರೆ ಕೃತಿ ಪ್ರಕಟವಾಯಿತು. ಇದಕ್ಕೂ ಮೊದಲು ಈ ರೀತಿಯ ಸಮಗ್ರ ಸಾಹಿತ್ಮ ಚರಿತ್ರೆಯನ್ನೂ ವಿವಿಧ ದೃಷ್ಟಿಕೋನದಿಂದ ನೋಡಿದ ಕೃತಿಯೊಂದರ ಕೊರತೆ ಎದ್ದು ಕಾಣುತಿತ್ತು. ಇದನ್ನು ರಂ ಶ್ರೀ ಮುಗಳಿ ಅವರು ನೀಗಿಸಿದರು. ಮುಗಳಿ ಅವರ ಆಳವಾದ ಅಧ್ಯಯನ, ಸಂಶೋಧನ ದೃಷ್ಟಿಕೋನ, ಆರೋಗ್ಯ ಪೂರ್ಣ ವಿಮರ್ಶೆ, ಸಮನ್ಯಯ ಮಾರ್ಗ, ಮಣಿಮಾಲೆ, ಮೋಟು ಮರ ಮಾತಾಡಿತು ಎಂಬ ಕವನ ಸಾಹಿತ್ಯ ಚರಿತ್ರೆಯಲ್ಲಿ ಎದ್ದು ಕಾಣುವ ಅಂಶಗಳು. ಈ ಸಲ ಗುಣಾತ್ಮಕ ಅಂಶಗಳಿಂದಾಗಿ ರಂ. ಶ್ರೀ. ಮುಗುಳಿ ಅವರ ಕನ್ನಡ ಸಾಹಿತ್ಯ ಚರಿತ್ರೆ ಇಂದಿಗೂ ಕನ್ನಡದಲ್ಲಿ ತನ್ನ ಸ್ಥಾನ ಮಾನವನ್ನು ಉಳಿಸಿಕೊಂಡು ಬಂದಿದೆ. ಕನ್ನಡದಲ್ಲಿ ಸಾಹಿತ್ಯ ಚರಿತ್ರೆಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ಹಲವಾರು ಕೃತಿಗಳು ಬಂದರೂ ರಂ ಶ್ರೀ ಅವರ ಕೃತಿಯ ಮಹತ್ವ ಕಡಿಮೆ ಯಾಗಿಲ್ಲ. ಇದೇ ಹನೈರಡು ಬಾರಿ ಪುನರ್ ಮುದ್ರಣಗೊಂಡು ಜನಪ್ರಿಯವಾಗಿದೆ. ಮುಗಳಿ ಅವರ ಕನ್ನಡ ಸಾಹಿತ್ಯ ಚರಿತ್ರೆ 1953ರಲ್ಲಿ ಕೇಂದ್ರ ಸಾಹಿತ್ಯ ಅಕಾಡೆಮಿಯ ಪ್ರಶಸ್ತಿ ಹಾಗೂ ಪುಣೆ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯದ ಡಿ.ಲಿಟ್ ಪದವಿಯನ್ನು ತಂದುಕೊಟ್ಟಿತು. ಇದಲ್ಲದೇ ರಂ ಶ್ರೀ ಅವರು ಕನ್ನಡ ಕವಿಗಳು ಬಳಸಿದ ಛಂದೋ ರೂಪಗಳನ್ನು ಗಮನದಲ್ಲಿಟ್ಟುಕೊಂಡು ಪ್ರಾಚೀನ ಕನ್ನಡ ಸಾಹಿತ್ಯದ ರೂಪಗಳು ಎಂಬ ಮತ್ತೊಂದು ಗ್ರಂಥವನ್ನು ಬರೆದರು.

ಮುಗಳಿಯವರು ಬಾಳುರಿ, ಕಾರಣಪುರುಷ, ಅನ್ನ, ಅಗ್ನಿವರ್ಣ ಎಂಬ ಕಾದಂಬರಿಗಳನ್ನು ಬರೆದಿದ್ದಾರೆ. ಸಾಹಿತ್ಯ ವಿಮರ್ಶೆಯಲ್ಲಿಯೂ ಅವರದು ಎದ್ದು ಕಾಣುವ ಹೆಸರು. ರನ್ನನ ಕೃತಿ ರತ್ನ, ಸಾಹಿತ್ಯೋಪಾಸನೆ, ಕನ್ನಡ ಸಾಹಿತ್ಯದಲ್ಲಿ ಸರಸ್ವತಿಯ ದರ್ಶನ, ತವನಿಧಿ, ಸಾಹಿತ್ಯ ವಿಮರ್ಶೆಯ ಮಾರ್ಗದರ್ಶನ ಸೂತ್ರಗಳು, ವಿಮರ್ಶೆಯ ವೃತ್ತ, ಬೇಂದ್ರೆ ಕಾವ್ಯ, ಮಹಾಕೃತಿ, ಪುನರ್ನವೋದಯ ಮೊದಲಾದವು ಅವರ ವಿಮರ್ಶಾ ಕೃತಿಗಳು. ಅರವಿಂದ ಮಕರಂದ, ಶಾಂತಕವಿ, ಜೀವನ ರಸಿಕ (ಆತ್ಮಕಥನ) ಮೊದಲಾದವು ಜೀವನ ಚರಿತ್ರೆಗೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ಕೃತಿಗಳು. ಇದಲ್ಲದೇ ಹತ್ತಾರು ಲಘು ನಿಬಂಧ - ವೈಚಾರಿಕ ಕೃತಿಗಳನ್ನು ಬರೆದಿದ್ದಾರೆ. The Heritage of Karnataka ಎಂಬುದು ರಂ ಶ್ರೀ ಅವರು ಬರೆದ ಮತ್ತೊಂದು ಗಮನಾರ್ಹ ಕೃತಿ. ಇದು ಇಂಗ್ಲಿಷ್ ನಲ್ಲಿದೆ. ಕರ್ನಾಟಕ ಸಾಹಿತ್ಯ - ಸಂಸ್ಕೃತಿಯ ಕಂಪನ್ನು ಈ ಕೃತಿಯ ಮೂಲಕ ಜಗದಗಲಕ್ಕೆ ಹರಡಿದರು. ನನಗೆ ಸಾಹಿತ್ಯ ನಿರ್ಮಾಣಕ್ಕಿಂತ ಜೀವನ ರಸಿಕತೆ ಹೆಚ್ಚು ಬೆಲೆಯುಳ್ಳದ್ದು. ಜೀವನದಲ್ಲಿ ಕಂಡದ್ದು, ಕಂಡಪ್ಪು ಸಾಹಿತ್ಯದಲ್ಲಿ ಮೂಡಿ ಬರಬೇಕು. ಕಾಣದ ನ್ನು ಇಲ್ಲವೆ ಕಾಣಬೇಕೆಂಬುದನ್ನು ಕಂಡ ಹಾಗೆ ಬಣ್ಣಿಸುವ ಕಾವ್ಯ ನನಗೆ ಬೇಡ. ಹೊಸ ಕವಿ ಅಥವಾ ನಿಜವಾದ ಕವಿಯಲ್ಲಿ ಈ ದೃಷ್ಟಿ ಇದ್ದೇ ಇರುತ್ತದೆ. ಆದರೆ ಕೆಲವು ಸಲ ಕಲ್ಪನೆಯ ಹಾಗೂ ನುಡಿಯ ಬಲ್ಲೆ ಯಿಂದ ಕಾವ್ಯದ ಎತ್ತರಕ್ಕೆ ಹಾರೈಸಿ ನಮಗೆ ಮೀರಿದ ಅನುಭವದ ಎತ್ತರವನ್ನು ನಾವು ರೂಪಿಸಲು ಹೋಗಬಹುದು. ಇದಾಗದಿರಲಿ ಎಂದು ನಾನು ನನ್ನ ಮಟ್ಟಿಗೆ

ಬೇಡುತ್ತಿದ್ದೇನೆ. ಬಾಳಿನ ಹಿರಿಮೆಗೆ ನಾನು ಹಾತೊರೆ ಯುತ್ತೇನೆ'' ಎಂದು ನಂಬ ನಚ್ಚಿ ಬರೆದವರು - ರಂ. ಶ್ರೀ ಮುಗಳಿ ಅವರು.

"ಡಾ. ಮುಗಳಿ ಅವರು ಚಳುವಳಿಗಾರರಲ್ಲ. ಕೆಲಸಗಾರರು. ತಮ್ಮ ಕರ್ತವ್ಯವನ್ನು ತಾವು ಮಾಡುತ್ತಾ ಹೋದರಾಯಿತು. ಅದರ ಫಲವು ತನ್ನಿಂದ ತಾನೇ ಲಭಿಸುವುದೆಂದು ಅವರ ನಂಬುಗೆಯಾಗಿದೆ. ಈ ನಂಬಿಗೆ ಯಿಂದಲೇ ಅವರು ಸಾಂಗಲಿ, ಮೀರಾಜ್, ಹಾಲ್ ಕಣಗಿಲೆ ಇತ್ಯಾದಿ ಭಾಗಗಳ ಜನತೆಯಲ್ಲಿ ಯೂ ಕೂಡ ಕನ್ನಡದ ಅರಿವನ್ನುಂಟು ಮಾಡಿದ್ದನ್ನು ಕಾಣುತ್ತೇವೆ. ತಮ್ಮ ನಿತ್ಯದ ವ್ಯವಹಾರ, ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಜೀವನಗಳಲ್ಲಿ ಮಾತ್ರ ಮಹಾರಾಷ್ಟ್ರದ ಮುಂದಾಳುಗಳಾಗಿದ್ದ ಅನೇಕ ಮೇಧಾವಿಗಳೂ ಕೂಡಾ ತಮ್ಮ ಹೃದಯದಲ್ಲಿ ತಾವು ಕನ್ನಡಿಗರೆಂಬ ವಿವ್ಯ ಬೆಳಕನ್ನು ಪಡೆದವರಾಗಿದ್ದಾರೆ.

ಈ ದೀಪವನ್ನು ಹೊತ್ತಿಸಿದವರು ಮುಗಳಿಯವ ರಾಗಿದ್ದಾರೆ. (ಮಿರ್ಜಿ. ಅಣ್ಣಾರಾಯ. ಅದೇ ಪುಟ 30ರಲ್ಲಿ) ಹೀಗೆ ಕನ್ನಡ ಸಾಹಿತ್ಯದ ದಿಗ್ಗಜರಾದ ಮಾಸ್ತಿ, ಬೇಂದ್ರೆ, ಗೋಕಾಕ ಮೊದಲಾದವರಿಂದ ಸೈ ಸೈ ಎನಿಸಿಕೊಂಡ ರಂ. ಶ್ರೀ ಮುಗಳಿ ಅವರ ವ್ಯಕ್ತಿತ್ವದ ಅರಿವು ಯಾರಿಗೂ ಆಗದೇ ಇರದು. 'ಜನರೆಲ್ಲ ಹೇಳುವರು' ನಾ ರಸಿಕರಂಗ ಕಟ್ಟ ಬೇಡಿರಿ ನನಗೆ ಇಂಥ ಬಾಸಿಂಗ ಬಾಸಿಂಗ ವಿರದಿದ್ದರೂ ನಾನು ಗಂಡ ರಸಿಕತೆಯ ಹೋಮಾಗ್ರಿಯಯಲಿ ಬೆಂದ ಕೆಂಡ'

ಎಂಬ ದಿನಕರ ದೇಸಾಯಿ ಅವರ ಈ ಕಿರುಪದ್ಯ ರಂ ಶ್ರೀ ಮುಗಳಿ ಅವರ ಮೇರು ವ್ಯಕ್ತಿತ್ವದ ದರ್ಶನ ಮಾಡಿಕೊಡುತ್ತದೆ. ಅವರ ಬದುಕು ಬರಹ ನಾಡಿನ ಹಿರಿಕಿರಿಯರಿಗೆ ಮಾರ್ಗದರ್ಶಿಯಾಗಿದೆ. 1993ರಲ್ಲಿ ರಂ ಶ್ರೀ ಅವರು ನಮ್ಮ ನಗಲಿದರು. ತಮ್ಮ ಕೃತಿಗಳ ಮೂಲಕ ರಂ ಶ್ರೀ ಅವರು ಕನ್ನಡ ವಾಙ್ಮಯದಲ್ಲಿ ಅಜರಾಮರರಾಗಿದ್ದಾರೆ.

ಆಗಲಿಕೆ

ಸಂಧ್ಯಾ ಮೂರ್ತಿ

ಮೈಸೂರು ಆಸೋಸಿಯೇಷನ್ ಬಳಗದವರಲ್ಲಿ ವಿ.ಕೆ. ಮೂರ್ತಿ, ಸಂಧ್ಯಾ ಅವರನ್ನು ಅರಿಯ ದವರಿಲ್ಲ. ಖ್ಯಾತ ಕ್ಯಾಮರಾಮನ್ ಎಪ್ಪತ್ತರ ದಶಕ ಗಳಲ್ಲಿ ಮೈಸೂರು ಅಸೋಸಿಯೇಷನ್ನಿನ ಎಲ್ಲಾ ಚಟುವಟಿಕೆಗಳಲ್ಲಿ ಉತ್ಸಾಹದಿಂದ ಪಾಲ್ಗೊಂಡಿ ದ್ದರು. ಕುಟ್ಟಿ ಅವರಲ್ಲದೆ ಆರ್. ಡಿ. ಕಾಮತ್, ಎ. ಬಿ. ಪದ್ಮನಾಭ, ನಿರ್ದೇಶಕರು ಆಡಿಸಿದ ನಾಟಕ ಗಳಲ್ಲಿ ಅದ್ಭುತವಾಗಿ ನಟಿಸಿದ್ದರು. ಸಂಧ್ಯಾ ಸೊಗಸಾಗಿ ಹಾಡುತ್ತಿದ್ದರು ಕೂಡ. ತಮ್ಮ ಕಂಠ ಸಿರಿಯಿಂದ ಭಾವಗೀತೆಗಳಿಗೆ ಜಾನಪದ ಗೀತೆಗಳಿಗೆ ಜೀವ ತುಂಬುತ್ತಿದ್ದರು. ಜನರನ್ನು ಸಂಘಟನೆ ಮಾಡುವುದ ರಲ್ಲಿಯೂ ಈ ಸ್ನೇಹಮಯಿಯಷ್ಟು ಸಮರ್ಥರು ನೋಡ ಸಿಗುವುದೇ ಕಷ್ಟ. ಪ್ರಖ್ನಾತ ಆಯುರ್ವೇದ ವೈದ್ಯ, ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ಹೋರಾಟಗಾರ ಹಾಗೂ ಗಾಂಧೀವಾದಿಯಾಗಿದ್ದ ಡಾ. ಪಾರ್ಥನಾರಾಯಣ ಪಂಡಿತರ ಮಗಳು ಸಂಧ್ಯಾ, ತಂದೆಯದೇ ಸರಳ, ಸೌಜನ್ಮಯುತ ಜೀವನ ಶೈಲಿಯನ್ನು ತಮ್ಮ

ಬದುಕಿನಲ್ಲೂ ಅಳವಡಿಸಿ ಕೊಂಡಿದ್ದವರು. ಕುಟ್ಟಿ ಅಂಥ ಪ್ರಖ್ಯಾತ ಕ್ಯಾಮರಮನ್ ಆಗಿದ್ದು, ಹಿಂದಿ ಸಿನಿಮಾ ಜಗತ್ತಿನಲ್ಲಿ ಬಿಡುವಿಲ್ಲದೆ ತೊಡಿಗಿಸಿ ಕೊಂಡಿದ್ದರೂ, ಅವರ ಥಳಕು, ಸಿನಿಮೀಯತೆ ಕೊಂಚವೂ ಸಂಧ್ಯಾ ಅವರ ವ್ಯಕ್ತಿತ್ವಕ್ಕೆ ಅಂಟಿಕೊಂಡಿ ರಲಿಲ್ಲ. ಆ ಗಂಡ ಹೆಂಡತಿಯನ್ನು ನೋಡಿದಾಗ ಯಾರಿಗೂ ಅವರು ಸಿನಿಮಾ ಜಗತ್ತಿಗೆ ಸಂಬಂಧ ಪಟ್ಟವರು ಅನ್ನಿಸುತ್ತಿರಲಿಲ್ಲ.

ಅವರ ಶಂಕರಪುರದ ಮನೆ ಯಾವಾಗಲೂ ನೆಂಟರಿಷ್ಟರಿಗೆ, ಸ್ನೇಹಿತರಿಗೆ ತಂಪಿನ ತಾಣ, ಸಂಧ್ಯಾ ಅವರಿಂದ ಆದರದ ಅತಿಥ್ಯ, ನಗುನಗುತ್ತಾ ಗಂಟೆಗಟ್ಟಲೆ ಹರಟೆ.

ಕುಟ್ಟಿ, ಸಂಧ್ಯಾ ಅವರ ನಲ್ಮೆಯ ಮಗಳು ಛಾಯಾ. ಅವಳ ಮಾತುಗಳಲ್ಲೇ ಅಮ್ಮನ ಬಗ್ಗೆ ಕೇಳಬೇಕಾದರೆ 'ಅಮ್ಮನ್ನ ತುಂಬಾ ಮೆಚ್ಚಿಕೋ ಬೇಕು, ನಂಗೋಸ್ಕರ ಎಷ್ಟು ಕಷ್ಟ ಪಡ್ತಾಳೆ... ನಂಗೆ ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ಬೇರೆಯವರನ್ನು ಅವಲಂಬಿಸೋದು ತಪ್ಪೂಂತ ಹೇಳಿ ಕೊಟ್ಟವಳು ಅಮ್ಮ... ಇಂಡಿಪೆಂಡೆಂಟ್ ಆಗಿ ಇರೋದನ್ನು ಕಲಿತುಕೋ ಅಂತ ತಿಳಿಸಿದವಳು ಅಮ್ಮ, ಎಷ್ಟೋ ವಿಷಯಗಳು ನಾನು ಹೇಳೋದು ಅಮ್ಮ ಂಗೆ... ಅಪ್ಪಂಗಲ್ಲ!'

ಜುಲೈ 6ರ ರಾತ್ರಿ ತಮ್ಮ ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಸಂಧ್ಯಾ ಕೊನೆಯುಸಿರೆಳಿದರು. ಕುಟ್ಟಿ, ಛಾಯಾ ಮತ್ತು ಅವರ ಬಂಧು - ಬಳಗದವರಿಗೆಲ್ಲಾ ಈ ಅಪಾರ ದುಃಖವನ್ನು ಸಹಿಸುವ ಶಕ್ತಿ ದೇವರು ಕೊಡಲೆಂದು ನೇಸರು ಹಾರೈಸುತ್ತದೆ.

'ಶಿಕ್ಷಕರ ಸಹಕಾರದಿಂದ ಅಪೂರ್ವ ಸಾಧನೆ' -

ಶ್ರೀಮತಿ ಸರೋಜ ರಾವ್

(ಮುಖ್ಯಾಧ್ಯಾಪಿಕೆ, ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಕನ್ನಡ ಶಿಕ್ಷಣ ಸಮಿತಿಯ ಪ್ರೌಢ ಶಾಲೆ, ವಡಾಲಾ)

ಸಂದರ್ಶಕರು : ಮೇಡಂ, ಹಾರ್ದಿಕ ಶುಭಾಶಯಗಳು. ನಿಮ್ಮ ಮಾರ್ಗದರ್ಶನದಲ್ಲಿ ಶಾಲೆ ಉತ್ತಮ ಪ್ರಗತಿಯನ್ನು ಸಾಧಿಸಿದೆ. ಈ ವರ್ಷವೂ ಶಾಲೆಯ ಕನ್ನಡ ಮಾಧ್ಯಮದಲ್ಲಿ ೧೦೦% ಉತ್ತೀರ್ಣ ರಾಗಿದ್ದಾರೆಂದು ತಿಳಿದು ಸಂತೋಷ ವಾಗುತ್ತಿದೆ.

ಮೇಡಂ : ಸಂತೋಷ, ಧನ್ಯವಾದಗಳು. ನಿಮ್ಮಂಥವರ ಹಾರೈಕೆಗಳೇ ನಮ್ಮ ಬೆಂಬಲ.

ಸಂ.: ಮೇಡಂ, ಈ ಸಫಲತೆಯ ಕಾರಣವೇನು? ಮೇಡಂ: ನಮ್ಮ ಶಿಕ್ಷಕಗಣವೆ ಕಾರಣ. ಇದಕ್ಕಾಗಿ ಅವರೆಲ್ಲರೂ ಬಹಳಷ್ಟು ದುಡಿದಿದ್ದಾರೆ. ಕನ್ನಡದಲ್ಲಿ ಕಲಿಯುವ ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಬೇರೆ ಇತರ ಸಾಧನಗಳು ಲಭ್ಯವಿಲ್ಲ. ಗೈಡ್ಸ್ ಇಲ್ಲ, ಕ್ಲಾಸೆಸ್ ಇಲ್ಲ, ಏನೂ ಇಲ್ಲ. ಅವರು ತಮ್ಮ ಪಠ್ಯ ಪುಸ್ತಕಗಳನ್ನು ಮತ್ತು ಶಿಕ್ಷಕರನ್ನೇ ಅವಲಂಭಿಸಿರಬೇಕು. ಹಾಗಾಗಿ ನಾವು ಮಾಡಿದ ಮೊದಲ ಕೆಲಸವೆಂದರೆ ಪ್ರತಿ ಪಾಠಕ್ಕೂ ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಕಿರು ಪರೀಕ್ಷೆಗಳನ್ನು ಕೊಟ್ಟು ತಯಾರು ಮಾಡುವುದು ಮತ್ತು ಭಾಷೆಯ ಮೇಲೆ ಹೆಚ್ಚು ಒತ್ತು ಕೊಟ್ಟು ಭಾಷಾಭ್ವಾನವನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿಸುವುದು.

ಸಂ.: ಈ ಎಲ್ಲ ಕೆಲಸಕ್ಕೆ ಹೆಚ್ಚಿನ ಶ್ರಮ ಮತ್ತು ಸಮಯ ಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ನೀವು ಶಿಕ್ಷಕರನ್ನು ಹೇಗೆ ಒಪ್ಪಿಸಿದಿರಿ?

ಮೇಡಂ : ನಾನು ೨೦೦೧ ಜನವರಿಯಲ್ಲಿ ಮುಖ್ಯಾಧ್ಯಾಪಿಕೆಯ ಸ್ಥಾನಕ್ಕೆ ಬಂದಾಗ, ಅದು ನನ್ನ ದ್ಯೇಯವಾಗಿತ್ತು. ೧೦೦% ಫಲಿತಾಂಶ ತರಲೇಬೇಕು ಎಂಬ ಗುರಿ ಇಟ್ಟುಕೊಂಡೇ ನಾನು ಈ ಕೆಲಸವನ್ನು ಒಪ್ಪಿಕೊಂಡಿದ್ದು. ಮೊದಲಿಗೆ, ಎಲ್ಲ ಕನ್ನಡ ಮಾಧ್ಯಮದ ಶಿಕ್ಷಕರನ್ನು ಒಟ್ಟುಗೂಡಿಸಿ ಈ ಬಗ್ಗೆ ಚರ್ಚೆ ನಡೆಸಿದೆವು. ಈ ಮಕ್ಕಳು ಬಹಳ ಹಿಂದುಳಿದ ವರ್ಗದಿಂದ ಬರುತ್ತಾರೆ. ಒಂದು ಎಸ್.ಎಸ್.ಸಿ. ಯಾದರೂ ಪಾಸಾದರೆ, ಅವರ ಜೀವನದಲ್ಲಿ ಮುಂದು ವರಿಯಲು ನಾವು ಮಾರ್ಗ ಹಾಕಿ ಕೊಟ್ಟಾಂತಾಗುತ್ತದೆ. ಅವರನ್ನು ಖುಷಿಯಾಗಿ ಬಣ್ಣ ಬಣ್ಣದ ಬಟ್ಟೆಯಲ್ಲಿ ನೋಡುವಾಗ ಆಗುವ ಸಂತೋಷವನ್ನು ಅಳೆಯಲಾಗಲೀ, ಬಣ್ಣೆ ಸಲಾಗಲೀ ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ ಎಂದು ಮನದಟ್ಟು ಮಾಡಿಕೊಟ್ಟೆ, ಕೆಲವು ಶಿಕ್ಷಕರು ಹಾಗೂ ಈ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳು ಕಲಿಯುವುದಿಲ್ಲ, ಅವರಿಗೆ ಹೇಳಿಕೊಡುವುದು ಕಪ್ಪದ ಕೆಲಸ ಎಂದು ಸ್ವಲ್ಪ ಹಿಂದು ಮುಂದು ನೋಡಿದರು. ಆದರೆ ಇದು ಆಗಲೇಬೇಕು. ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ ಎಂದು ಕೈಚೆಲ್ಲಿ ಕೂರುವುದಲ್ಲ. ನಿಮ್ಮ ಮಕ್ಕಳೇ ಆದರೆ ಮನೆಯಲ್ಲಿ ನೀವು ಸುಮ್ಮ ನಿರುತ್ತೀರಾ? ಕಲಿಸುವುದಿಲ್ಲವೇ? ಹಾಗೆಯೇ ಇಲ್ಲಿಯೂ ಪ್ರಯತ್ನ ಪಡೋಣ, ಮುಂದೆ ನೋಡೋಣ ಎಂದು ಹುರಿದುಂಬಿಸಿದೆ. ಹಾಗೆಯೇ ಮಕ್ಕಳೂ ಸಹಕಾರ ಕೊಟ್ಟರು.

ಶ್ರೀಮತಿ ಸರೋಜ ರಾವ್

ಸಂ.: ಇಷ್ಟೇನೇ? ಶಿಕ್ಷಕರನ್ನು ಹೆದರಿಸಲಿಲ್ಲವೇ? ಮೇಡಂ: ಇಲ್ಲ, ಹೆದರಿಕೆ, ಬೆದರಿಕೆಗಳು ಪ್ರಯೋಜನವಿಲ್ಲ. ನಿಮ್ಮಿಂದ ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲವೆಂದಾದರೆ ತಿಳಿಸಿ, ನಾನು ಬೇರೆ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಮಾಡುತ್ತೇನೆ ಎಂದುದು ನಿಜ. ಆದರೆ ಯಾರಿಗೂ ತಮ್ಮಿಂದ ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ ಎಂದು ಒಪ್ಪಿಕೊಳ್ಳಲು ಇಷ್ಟವಿಲ್ಲ. ಈಗ ನಮ್ಮ ಶಿಕ್ಷಕರು ಇದೆ ಪ್ರಯತ್ನವನ್ನು ೮ ಮತ್ತು ೯ನೇ ವರ್ಗದಲ್ಲೂ ಪ್ರಯೋಗಿಸಿ ನೋಡೋಣ ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದಾರೆ.

ಸಂ. : ಆಂಗ್ಲ ಮಾಧ್ಯಮದಲ್ಲಿ ಇದು ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲವೇ?

ಮೇಡಂ: ಯಾಕಿಲ್ಲ? ಆಂಗ್ಲ ಮಾಧ್ಯಮದಲ್ಲೂ ನಾವು ಈಗ ಎರಡು ವರ್ಷಗಳಲ್ಲಿ ಇದೆ ರೀತಿ ಸಫಲರಾಗಿದ್ದೇವೆ. ಈ ವರ್ಷವೂ ಆ ಎರಡು ಮಕ್ಕಳ ಸಹಕಾರವಿದ್ದಿದ್ದರೆ, ಅಲ್ಲೂ ನಮಗೆ ೧೦೦% ಉತ್ತೀರ್ಣತೆ ಇರುತ್ತಿತ್ತು. ಆಗಲೇ ಹೇಳಿದಂತೆ, ಮಕ್ಕಳ ಸಹಕಾರವೂ ಮುಖ್ಯ, ಕನ್ನಡ ಮಾಧ್ಯಮದ ಮಕ್ಕಳು ಬಹಳ ನಮ್ಮರೂ, ಗುರುಗಳಿಗೆ ಗೌರವ ಕೊಡುವವರೂ ಆಗಿರುತ್ತಾರೆ, ಆದರೆ ಆಂಗ್ಲ ಮಾಧ್ಯಮದ ಮಕ್ಕಳಲ್ಲಿ ಒಂದು ಬಗೆಯ ಗರ್ವ ಜಾಸ್ತಿ, ನಮಗೆ ಭಾಷೆ ಬರುತ್ತದೆ, ಆದ್ದ ರಿಂದ ಏನೂ ಭಯವಿಲ್ಲ ಅಂತ ತಿಳಿದಿದ್ದಾರೆ.

ಸಂ. : ಪಾಲಕರ ಪಾಲು ಎನೂ ಇಲ್ಲವೇ?

ಮೇಡಂ: ನಮ್ಮ ಲ್ಲಿ ಪಾಲಕ ಶಿಕ್ಷಕ ಸಂಸ್ಥೆ ಬಹಳ ಚುರುಕಾಗಿದೆ. ಬಹಳ ನಿಯಮಿತವಾಗಿ ಅವರ 'ಮೀಟಿಂಗ್'ಗಳು ನಡೆಯುತ್ತವೆ. ಯಾವ ಪಾಲಕರಿಂದ ಸಹಕಾರ ಸಿಗುವುದಿಲ್ಲವೋ, ಆ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಿಂದಲೇ ನಮಗೆ ತೊಂದರೆಯಾಗುವುದು. ಈಗಂತೂ ಪಾಲಕರೇ, "ನಮ್ಮ ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಈ ಶಾಲೆಯಲ್ಲಿ ಸಿಕ್ಕಷ್ಟು ಮಾರ್ಗದರ್ಶನ ಇನ್ನೆಲ್ಲೂ ಸಿಗುವುದಿಲ್ಲ; ಹಾಗೆಂದು ನಮ್ಮ ಮಕ್ಕಳೇ ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ನಮ್ಮನ್ನು ಸುಮ್ಮನೇ ಹೊರಗೆ ಪಾಠದ ಕ್ಲಾಸಿಗೆ ಕಳಿಸಬೇಡಿ ಎನ್ನುತ್ತಾರೆ" ಎಂದೆಲ್ಲಾ ಹೇಳುವಾಗ ತುಂಬ ಸಂತೋಷವಾಗುತ್ತದೆ. N.K.E.S.ನಲ್ಲಿ ಕಲಿತರೆ ಮಕ್ಕಳು ಖಂಡಿತ ಪಾಸಾಗು ತ್ತಾರೆ, ಆದ್ದರಿಂದ ಅಲ್ಲಿಗೇ ಸೇರಿಸಬೇಕು ಅಂತ ಬರುತ್ತಿದ್ದಾರೆ.

ಸಂ.: ಯಾವ ವರ್ಗದಿಂದ ಕನ್ನಡ ಮಾಧ್ಯ ಮದಲ್ಲಿ ಪಾಠ ಮಾಡುತ್ತೀರಿ?

ಮೇಡಂ : ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ೧ನೇ ವರ್ಗದಿಂದಲೂ ಕನ್ನಡ ಮಾಧ್ಯಮವಿದೆ. ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿ ಸಂಖ್ಯೆ ಕಡಿಮೆ ಯಾದರೂ ನಡೆಸುತ್ತಿದ್ದೇವೆ.

ಸಂ. : ಆಂಗ್ಲ ಮಾಧ್ಯಮದವರೂ ಕನ್ನಡವನ್ನು ಕಲಿಯುತ್ತಾರಾ?

ಮೇಡಂ: ಹೌದು. ೭ನೇ ವರ್ಗದವರೆಗೂ ಕನ್ನಡ ಎಲ್ಲ ರಿಗೂ ಕಡ್ಡಾಯವಾಗಿದೆ. ಮುಂದೆ ೮, ೯, ೧೦ರಲ್ಲಿ ಮರಾಠಿ ಕಡ್ಡಾಯವಾದ್ದ ರಿಂದ ಕನ್ನಡ ಬಿಟ್ಟು ಬಿಡುತ್ತಾರೆ.

• ಸಂದರ್ಶನ : ಭವಾನಿ

ಸಂ.: ಹಾಗಿದ್ದರೆ, ಆಂಗ್ಲ ಮಾಧ್ಯಮದ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಿಗೆ ಕನ್ನಡವನ್ನು ಆರಿಸಿಕೊಳ್ಳುವ ಅವಕಾಶವಿಲ್ಲವೇ?

ಮೇಡಂ : ಹಾಗೇನಿಲ್ಲ, ಬೇರೆ ಊರಿನಿಂದ ವರ್ಗವಾಗಿ ಬಂದ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಿರುತ್ತಾರೆ. ಅವರು ಸಂಲಗ್ನ ವಿಷಯವಾಗಿ ಹಿಂದಿ ಅಥವಾ ಮರಾಠಿಯ ಜೊತೆ ಕನ್ನಡ ೫೦ ಅಂಕಗಳ ಪರೀಕ್ಷೆ ಕಟ್ಟುತ್ತಾರೆ.

ಸಂ.: ೧೦೦% ಫಲಿತಾಂಶಕ್ಕಾಗಿ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳನ್ನು ೮,೯ನೇ ವರ್ಗದಲ್ಲೇ ಅನುತ್ತೀರ್ಣಗೊಳಿಸಲಾಗುತ್ತದೆ, ಅಂಥವರ ವಿರುದ್ಧ ಕ್ರಮ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತೇವೆ ಎಂದು ಮಹಾರಾಷ್ಟ್ರ ಸರಕಾರ ಹೇಳಿದೆಯಲ್ಲ?

ಮೇಡಂ: ನಮಗೆ ಆ ಭಯವೇನಿಲ್ಲ. ನಾವು ಬೇಕೆಂದೇ ಯಾವ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಯನ್ನೂ ನಾಪಾಸ್ ಮಾಡಿಲ್ಲ. ಆದಷ್ಟೂ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳನ್ನು ಹುರಿದುಂಬಿಸಿ ಪಾಸು ಮಾಡಲು ಪ್ರಯತ್ನಿಸಿದ್ದೇವೆ. ತೀರ ಸಾಧ್ಯವೇ ಇಲ್ಲ ಎಂದು ಕಾಣುವ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳನ್ನಷ್ಟೆ ನಾವು ಸಲಹೆ ಕೊಟ್ಟು ಒಪ್ಪಿಸಿ ಇನ್ನೊಂದು ವರ್ಷ ಅದೇ ವರ್ಗದಲ್ಲಿ ಕಲಿಯುವಂತೆ ಮಾಡುತ್ತೇವೆ.

ಸಂ.: ಮೇಡಂ, ಪ್ರತಿ ವರ್ಷವೂ ಮಹಾರಾಷ್ಟ್ರದ ಲಾತೂರ್ ವಿಭಾಗದ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳೇ ಇಡೀ ರಾಜ್ಯಕ್ಕೆ ಪ್ರಥಮ ಸ್ಥಾನಗಳಿಸುತ್ತಾರಲ್ಲ, ಯಾಕೆ? ಈ ಲಾತೂರ್ ಪ್ಯಾಟರ್ನ್ ಅಂದರೇನು? ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ಅದನ್ನು ಅಳವಡಿಸಲು ಸಾಧ್ಯವೇ?

(ಪುಟ 10ಕ್ಕೆ)

್ಯಾಸ್ಟ್ ಮಹಾರಾಷ್ಟ್ರ ಕರ್ನಾಟಕ ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಸಂಬಂಧ

- ಡಾ. ಜಿ.ಎನ್. ಉಪಾಧ್ಯ

ಈಗಾಗಲೇ ಎಂಟು ಕೃತಿಗಳನ್ನು ಪ್ರಕಟಿಸಿದ ಶ್ರೇಯಸ್ಸಿಗೆ ಭಾಜನರಾದ ಡಾ. ಜಿ.ಎನ್. ಉಪಾಧ್ಯರು ಈಗ ತಮ್ಮ ಹೊಸ ಕೃತಿ 'ಮಹಾರಾಷ್ಟ್ರ ಕರ್ನಾಟಕ, ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಸಂಬಂಧ' - ಇದರ ಬಿಡುಗಡೆಯ ಗೌರವಕ್ಕೆ ಪಾತ್ರರಾಗಿರುವುದು ಬಹಳ ಅಭಿಮಾನದ ಸಂಗತಿ ಯಾಗಿದೆ. ಇವರ ಅಗಾಧವಾದ ವಿದ್ಯತ್ತು ಮತ್ತು ಆಸಕ್ತಿ ಇವೆರಡೂ 'ದುಗ್ನ ಶರ್ಕರಾ' ಯೋಗದಂತೆ ಸೇರಿಕೊಂಡು ಸಂಶೋಧನೆಯ ಹೊಸ ಆಯಾಮ ಗಳನ್ನು ಆವರು ಋಜು ಪಡಿಸಿದ್ದಾರೆ.

ಲೇಖಕರು ತಮ್ಮ ಈ ಕೃತಿಯಲ್ಲಿ - 'ಕನ್ನಡನಾಡು ಕಾವೇರಿ ನದಿಯಿಂದ ಗೋದಾವರಿ ನದಿಯ ವರೆಗೆ ವ್ಯಾಪಿಸಿತ್ತು' ಎಂದು ಒಂಭತ್ತನೆಯ ಶತಮಾನದ ಕವಿ ಶ್ರೀ ವಿಜಯ ತನ್ನ 'ಕವಿರಾಜ ಮಾರ್ಗ'ದಲ್ಲಿ ಹೇಳಿದ ಮಾತನ್ನು ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ನೆಲೆಯಲ್ಲಿ ಪರಿಶೋಧಿಸಿದ್ದಾರೆ.

ಕ್ರಿ.ಶ.ದ ಆರಂಭದಿಂದ ಹದಿನಾರನೇ ಶತಮಾನದವರೆಗೆ ಕರ್ನಾಟಕದ ಪ್ರಭಾವ ವುಹಾರಾಷ್ಟ್ರದ ಮೇಲಾಗಿದೆ. ತದನಂತರ ಮಹಾರಾಷ್ಟ್ರದ ಪ್ರಭಾವ ಕರ್ನಾಟಕದ ಮೇಲೆ ಆದುದೂ ಸತ್ಯ ಎನ್ನುತ್ತಾರೆ ಲೇಖಕರು.

ನೆಲ, ಜಲ, ಭಾಷೆ ಈ ಮೂರು ಅಂಶಗಳು 'ಕನ್ನಡ - ಮರಾಠಿ' ಬಂಧುತ್ವವನ್ನು ಬೆಸೆದಿದೆ. ಇಂದೂ ಈ ಉಭಯ ರಾಜ್ಯಗಳ ನಡುವೆ ಆದಾನ ಪ್ರದಾನ ನಿರಂತರವಾಗಿ ನಡೆದಿದೆ. ಹೀಗೆ ನಾವು ನಡೆದು ಬಂದ ದಾರಿಯ ಕಡೆಗಿನ ಕಿರು ಸಿಂಹಾವಲೋಕನ ಪ್ರಸ್ತುತ ಕೃತಿಯಲ್ಲಿದೆ ಎನ್ನುತ್ತಾರೆ. ಅಲ್ಲದೆ ಕರ್ನಾಟಕ ಮಹಾರಾಷ್ಟ್ರ ಇವೆರಡು ರಾಜ್ಮಗಳ ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಇತಿಹಾಸವನ್ನು ನಾವು ಹೊಸ ತಲೆಮಾರಿಗೆ ತಿಳಿಸಿ ಈ ಬಾಂಧವ್ಯವನ್ನು ಮತ್ತಷ್ಟು ಬಲಗೊಳಿಸಬೇಕಾಗಿದೆ. ಇದು ಈ ಕೃತಿಯ ಹಿನ್ನೆಲೆಯ ಮಹತ್ತಮ ಉದ್ದೇಶ ಎಂದಿದ್ದಾರೆ.

ಆಕರ್ಷಕ ಐತಿಹಾಸಿಕ ಹಿನ್ನೆಲೆ ಇದ್ದ ಮುಖಪುಟ ಪುಸ್ತಕದ ಅಂದ ಚೆಂದವನ್ನು ಬೆಳೆಸಿದೆ.

ಪುಸ್ತಕದ ಒಳಗಿನ ಕರ್ನಾಟಕ ರಾಜ್ಯದ ನಕಾಶೆಯಲ್ಲಿ ವಿವರಗಳನ್ನು ಕೊಡುವುದು ಅನಿವಾರ್ಯವಾಗಿತ್ತು. ಅಲ್ಲದೆ, ಗೋದಾವರಿ ತನಕದ ರಾಜ್ಯದ 'ಕರ್ನಾಟಕ ಮೇರೆ'ಯಲ್ಲಿ ಬರುವ ಭಾಗಗಳನ್ನು ಹೆಸರಿಸಿ ವಿವರಣೆ ಇತ್ತಿದ್ದರೆ ಹೆಚ್ಚಿನ ತಿಳುವಳಿಕೆ ಉಂಟುಮಾಡಬಹುದು ಎಂದು ನನ್ನ ಅಭಿಪ್ರಾಯ ಇದರಿಂದ ಕರ್ನಾಟಕ ಮಹಾರಾಷ್ಟ್ರ ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಬಾಂಧವೃಕ್ಕೆ ಶತಮಾನಗಳ ಇತಿಹಾಸವಿರುವುದನ್ನು ನಿಖರವಾಗಿ ತೋರಿಸಬಹುದು.

ಕರ್ನಾಟಕ ಮಹಾರಾಷ್ಟ್ರ ಸಾಂಸ್ಥ್ರತಿಕ ಸಂಬಂಧ ನೇಸರು ಪತ್ರಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಧಾರಾವಾಹಿಯಾಗಿ ಪ್ರಕಟವಾದ ಡಾ. ಉಪಾಧ್ಯ ಅವರ ಲೇಖನ ಮಾಲೆಯನ್ನು ಕನ್ನಡ ಸಾಹಿತ್ಯ ಪರಿಷತ್ತು ಬೆಂಗಳೂರು ಕೃತಿ ರೂಪದಲ್ಲಿ ಕರ್ನಾಟಕ ಮಹಾರಾಷ್ಟ್ರ ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಸಂಬಂಧ ಎಂಬುದಾಗಿ ಪ್ರಕಟಿಸಿದೆ. ಆ ಕೃತಿಯ ಕಿರು ವಿಮರ್ಶೆ ಇಲ್ಲಿದೆ.

ಗೋದಾವರಿಯನ್ನು ದಾಟಿ ನರ್ಮದಾ ನದಿಯ ವರೆಗೆ ಆಡಳಿತ ಮಾಡಿದ ರಾಷ್ಟ್ರಕೂಟರು, ಕಲ್ಯಾಣದ ಚಾಲುಕ್ಯರು, ದೇವಗಿರಿಯ ಸೇವುಣರು ಹಾಗೂ ಅವರ ಮಾಂಡಲೀಕರು ಕನ್ನಡ ನಾಡಿನ ಹಿರಿಮೆ ಗರಿಮೆಗಳನ್ನು ಶಾಶ್ವತವಾಗಿ ಕಾಪಾಡಿದ್ದಾರೆ.

ಕನ್ನಡ ನಾಡಿಗೆ - ಮಹಾರಾಷ್ಟ್ರದ ರಾಜಕೀಯ, ಸಾಹಿತ್ಯ ಚರಿತ್ರಗಳಿಗಿಂತ ಹೆಚ್ಚಿನ ಹಳಮೆ ಇದೆ. ಸರ್ವ ಭಾಷಾಮಯಿಯಾದ ಸರಸ್ವತಿಯ ಉಪಾಸಕರಾದ ಕನ್ನಡ ಅರಸರ ಆಶ್ರಯದಲ್ಲಿ ಸೇವುಣರ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಮರಾಠಿ ಭಾಷೆಗೆ ವಿಶೇಷ ಮನ್ನಣೆ ಪ್ರಾಪ್ತವಾಯಿತು. ಕನ್ನಡ ಕವಿತಾ ಸಂಪ್ರದಾಯವನ್ನು ಮೆಚ್ಚಿ ಅನುಸರಿಸಿ ಕಾವ್ಯ ಸೃಷ್ಟಿ ಮಾಡಿದ ಮರಾಠಿ ಕವಿಗಳೂ ಇದ್ದಾರೆ. ಹೀಗೆ 10-12 ಶತಮಾನಗಳು ಕನ್ನಡದ ಜೊತೆಗೆ ಮರಾಠಿ ಭಾಷೆ ಹಾಗೂ ಸಾಹಿತ್ಯವನ್ನು 'ಪೋಷಿಸಿದ' ಕನ್ನಡ ದೊರೆಗಳು ನಮ್ಮಲ್ಲಿರಬೇಕಾದ ಸಾರಸ್ವತ ಮೈತ್ರಿಗೆ ನಾಂದಿ ಹಾಡಿದ್ದಾ ರೆಂಬುದು ಪ್ರಶಂಸನೀಯ.

ವುಹಾರಾಷ್ಟ್ರದ ಸ್ವಂತ ಇತಿಹಾಸ ಆರಂಭವಾಗುವುದೇ 13ನೇ ಶತಮಾನದ ಅನಂತರದಲ್ಲಿ. ಮರಾಠಿ ಭಾಷೆಗೂ ಈ ಮಾತು ಅನ್ಯಯಿಸುತ್ತದೆ.

ಕ್ರಿ.ಶ. ಆರಂಭದಲ್ಲಿ ವರರುಚಿಯ ವ್ಯಾಕರಣ ಕೃತಿಯಲ್ಲಿ 'ಮಹಾರಾಷ್ಟ್ರ' ಪದ ಕಾಣಿಸುತ್ತದೆ. 'ಶೇಷಂ ಮಹಾರಾಷ್ಟ್ರಿವತ್' ಎಂಬ ಅವನ ಹೇಳಿಕೆಯಿಂದ ಮಹಾರಾಷ್ಟ್ರಿ' ಎಂಬ ಈ ಭಾಷೆ ಪ್ರಮಾಣವೆನಿಸಿತ್ತು ಎಂದು ತಿಳಿದು ಬರುತ್ತದೆ. ಪ್ರಾಚೀನ ಕಾವ್ಯಗಳಲ್ಲಿ 'ಮಹಾರಾಷ್ಟ್ರ' ಎಂಬುದೇ ಕಂಡು ಬಂದು ಕ್ರಮೇಣ ಮರಹಟ್ಟಿ, ಮರ್ಹ್ಯಾಟಿ ಶಬ್ದಗಳುಂಟಾದುವು ಎಂಬ ಸಾಧ್ಯತ ಇದೆ.

3ನೇ ಶತಕದಲ್ಲಿ ಆಗಿ ಹೋದ ಮೊಗಲಿ ಪತ್ತ ತಿಸ್ಕಾ ಎಂಬವನು ತನ್ನ ಧರ್ಮೋಪದೇಶಕರನ್ನು ಮಹಿಷಮಂಡಲ, ಬನವಾಸಿ, ಅಪರಾಂತಕ, ಮಹಾರಟ್ಟ ಸವನ್ನಭೂಮಿ ಮೊದಲಾದ ಪ್ರದೇಶಗಳಿಗೆ

ಕಳುಹಿಸಿದ್ದನು. ಈ ಉಲ್ಲೇಖದಲ್ಲಿಯ ಮಹಿಷ ಮಂಡಲವು ನರ್ಮದಾ ನದಿಯ ಮೇಲಿನ ಮಹಿಷ್ಟತ ಎಂಬ ಪ್ರದೇಶ, ವನವಾಸ ಎಂದರೆ ಉತ್ತರ ಕರ್ನಾಟಕ ಮತ್ತು ಅಪರಾಂತಕವೆಂದರೆ ಈಗಿನ ಕೊಂಕಣ ಹೀಗೆ...

ದಕ್ಷಿಣಕ್ಕೆ ಉತ್ತರ ಕರ್ನಾಟಕ, ಪಶ್ಚಿಮಕ್ಕೆ ಕೊಂಕಣ, ಉತ್ತರಕ್ಕೆ ನರ್ಮದಾ ಇವುಗಳ ನಡುವಿನ ಪ್ರದೇಶವೇ ಮಹಾರಾಷ್ಟ್ರ ಆಗಿರಬಹುದೆಂದು ತೋರುತ್ತದೆ ಎಂದು ಸಂಶೋದಕಿ ಸರೋಜನಿ ಬಾಚಿರ್ ಅಭಿಪ್ರಾಯಿಸಿದ್ದಾರೆ.

13ನೇ ಶತಮಾನದದಲ್ಲಿಯ 'ಮಹಾನುಭಾವ' ಗ್ರಂಥದಲ್ಲೂ 'ಪಶ್ಚಿಮೇ ತ್ರಂಬಕೂ, ಪೂರ್ವೇ ಸಾಗರವೇರಿ ದ್ವಾದಶಯೋಜನೇ ಉಭಯ ಗಂಗಾ

🕭 ಶ್ರೀಮತಿ ಸುಮನ್ ಕೆ. ಚಿಪ್ಪೂರ್ಣಕರ್

ತೀರಿಣ ಐಸೆ ತೇಣ ಗಂಗಾತಟ ಮಹಾರಾಷ್ಟ್ರಿಚ್ ವಸೀಜೇ ಪುಣ್ಯಾತನತೀಯೇ ಮಹಾರಾಷ್ಟ್ರಿ ಜ ಗಂಗಾ ತೀರೀ ಮಹಂತು ಡಥ ಸದಾಜ ಈಶ್ವರಾವತಾರ ಕ್ರಿಡೇತು: ಅರ್ಥಾತ್ ಪಶ್ಚಿಮಕ್ಕೆ ತ್ರಂಬಕೂ, ಪೂರ್ವಕ್ಕೆ ಸಮುದ್ರದವರೆಗೆ ಗಂಗಾ - ಗೋದಾವರಿ ನದಿಯ ಎರಡು ದಂಡೆಗೆ ಹನ್ನೆರಡು ಯೋಜನ ಹೀಗೆ ಗಂಗಾದಡದಲ್ಲಿ ಪುಣ್ಯತನವಾಸವಾಗಿದೆ. ಆ ಮಹಾರಾಷ್ಟ್ರದಲ್ಲಿ ಗಂಗಾತೀರದಲ್ಲಿ ಮಹಂತರು. ಅಲ್ಲಿ ಸದಾಕಾಲವೂ ಈಶ್ವರಾವತಾರದ ಕ್ರೀಡೆ ಇದೆ' ಎಂದಿದೆ. ಫಲಟಣ, ಬಾಲೇ ಘಾಟದ ಉತ್ತರಸೀಮೆ ಗೋದಾವರಿ ನದಿ ದಡಗಳು, ಮೇಘ ಕರಘಾಟ, ವರ್ಗ್ಯಾಡ ಇವೆಲ್ಲ ವೂ ಮಹಾರಾಷ್ಟ್ರವೆನ್ನಿಸಿತ್ತು.

ಕನ್ನಡದ ಅರಸರು ಗೋದಾವರಿವರೆಗೆ ವಿಜಯ ಯಾತ್ರೆ ಮಾಡಿ ನೂರಾರು ವರ್ಷ ರಾಜ್ಯವಾಳಿದರೂ ನೀರಾಗೋದಾವರಿ ನಡುವಿನ ಭಾಗದಲ್ಲಿ ಜನರು ಮರಾಠಿ ಎನ್ನುವ ಭಾಷೆ ಬಳಸುತ್ತಿದ್ದರು. ಇವರು ಆ ಭಾಗವನ್ನು ಮಹಾರಾಷ್ಟ್ರವೆನ್ನುತ್ತಿದ್ದರು. ಇಂದಿನ ಮಹಾರಾಷ್ಟ್ರದ ಗೋದಾವರಿ ತೀರದ ವರೆಗೆ ಮೂರು ಕನ್ನಡ ಶಾಸನಗಳು ಉಪಲಬ್ಧವಾಗಿವೆ. 13ನೇ ಶತಮಾನದವರೆಗೂ ಇಂದಿನ ಮಹಾರಾಷ್ಟ್ರದ ಬಹುಭಾಗ ಕನ್ನಡ ನಾಡಿನಲ್ಲಿ ಯೇ ಅಂತರ್ಗತವಾಗಿತ್ತು. ಅಲ್ಲದೆ ಅದು ಕನ್ನಡ ರಾಜವಂಶಗಳ ಹತೋಟಿ ಯಲ್ಲಿತ್ತು. ಆದುದರಿಂದ ಇಂದು ಪ್ರಾಚೀನ ಮಹಾರಾಷ್ಟ್ರದ ಇತಿಹಾಸ ಎಂದು ಯಾವುದು ಕರೆಯಲಾಗುತ್ತದೋ ಅದು ಪ್ರಾಚೀನ ಕರ್ನಾಟಕದ ಇತಿಹಾಸವೆ ಆಗಿದೆ ಎಂದು ಮಹಾರಾಷ್ಟ್ರದ ಕನ್ನಡ ಶಾಸನಗಳ ಅಧ್ಯಯನದಿಂದ ಶ್ರುತಪಟ್ಟಿದೆ ಎಂದಿದ್ದಾ ರೆ ಲೇಖಕರು. ಇದು ಭೌಗೋಳಿಕ - ಐತಿಹಾಸಿಕ ಸತ್ಯವಾದರೆ ಸಾಂಸ್ಥೃತಿಕ ಕೊಳುಕೊಡೆಗಳು ಇನ್ನೂ ಆಚ್ಚರಿಗೆ ಕೊಂಡೊಯ್ಯುವುವು.

ಮಹಾರಾಷ್ಟ್ರದ ಹಲವಾರು ದೇವತೆಗಳು

ಮೂಲದಲ್ಲಿ ಕನ್ನಡಿಗರ ದೇವತೆಗಳೆಂಬುದರಲ್ಲಿ ಸಂಶಯವಿಲ್ಲ. ಪಂಢರಪುರದ ವಿಠೋಬಾ ಕನ್ನಡಿಗರ ದೇವರು ವಿಠೃಲನ ಮೂಲಚೂಲವನ್ನು ಸಂತ ಜ್ಞಾನೇಶ್ವರರು ಘಂಟಾಘೋಷವಾಗಿ ತಮ್ಮ ಕೃತಿಯಲ್ಲಿ ಸಾರಿದ್ದಾರೆ. ಕಾನಾಡಾ ವಿಠೃಲು ಕರ್ನಾಟಕು,ಯೇಣೀ ಮಜ ಲಾವಿಲೇ ವೇದಿ"

ಕೊಲ್ಹಾಪುರದ ಮಹಾಲಕ್ಷ್ಮಿಯೂ ಕನ್ನಡಿಗರ ದೇವತೆ ಅವಳನ್ನು ಮಹಾರಾಷ್ಟ್ರದವರು 'ಅಂಬಾ ಬಾಯಿ' ಎನ್ನುತ್ತಾರೆ.

ಅಂತೆಯೇ ಮೈಲಾರ ದೇವನು ಉತ್ತರ ಕರ್ನಾಟಕದ ದೇವತೆ, ಅವನನ್ನು ಇಂದು ಮಹಾರಾಷ್ಟ್ರದಲ್ಲಿ 'ಖಂಡೋಬಾ' ಎಂದು ಪೂಜಿಸುತ್ತಾರೆ.

ಅಂತೆಯೇ ಕರ್ನಾಟಕದಲ್ಲಿ ಮರಾಠಿಯ ಮೊದಲ ಸೊಲ್ಲು ಕಾಣ ಸಿಗುವುದು ಶ್ರವಣ ಬೆಳಗೊಳದಲ್ಲಿ ಚಾವುಂಡರಾಯನು ಕಟ್ಟಿಸಿದ ಗೊಮ್ಮಟ ವಿಗ್ರಹದಲ್ಲಿ ಅದೇ ಅವರ ಮೊದಲ ಶಿಲಾ ಶಾಸನವೂ ಆಗಿದೆ.

'ಶ್ರೀ ಜಾವುಂಡ ರಾಜೇಞಕರವಿಯಲೆಇ' ಎಂಬ ವಾಕ್ಯ ಕಾಣ ಸಿಗುತ್ತದೆ.

ಎಲ್ಲ ಕನ್ನಡ ರಾಜ ವಂಶಗಳು ವಾಸ್ತು ಶಿಲ್ಪಕ್ಕೆ ಉದಾರ ಮನಸ್ಸಿನಿಂದ ಪ್ರೋತ್ಸಾಹ ನೀಡಿದುವು. ಇದರಿಂದ ಊರಿಗೊಂದು ದೇವಾಲಯ ಮಹಾರಾಷ್ಟ್ರ ದಲ್ಲೂ ನಿರ್ಮಾಣಗೊಂಡುವು. ಇಲ್ಲಿನ ದೇವಾಲಯ ಗಳಶಾಸನಗಳಲ್ಲಿ ಹೆಸರುಗಳೆಲ್ಲ ಕನ್ನಡ ಮಯವಾಗಿವೆ. ಚಂದ್ರೇಶ್ವರ, ಬೆಳ್ಳೇಶ್ವರ, ವೈಜೇಶ್ವರ ಇತ್ಯಾದಿ ಎಲ್ಲೋರಾದ ಗುಹೆಗಳಲ್ಲಿ ಕೆತ್ತಲಾದ ಶಿಲ್ಪಗಳು ಜೈನ ಧರ್ಮಕ್ಕೆ, ವೈಷ್ಣವ ಧರ್ಮಕ್ಕೆ ಸಿಕ್ಕಿದ ಪ್ರೋತ್ಸಾಹ ಸಾರುತ್ತದೆ.

ಕನ್ನಡ ಸಾಹಿತ್ಯದಲ್ಲಿ ಮರಾಠಿ ಪದಗಳ ಬಳಕೆ ಆಗಿದೆ. ಅಲ್ಲಮ ಪ್ರಭು, ಸಿದ್ಧರಾಮ, ಬಸವಣ್ಣ ಇವರ ವಚನಗಳಲ್ಲೂ ಮರಾಠಿ ಪದಗಳಿವೆ. ದಾಸವಾಙ್ಮಯದಲ್ಲೂ ಮರಾಠಿಗರ ವಾರಕರಿ ಪಂಥದಲ್ಲೂ 'ಕಷ್ಣ ಭಕ್ತಿ, ವಿಠಲ ಭಕ್ತಿ ಒಂದೇ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಆದುದನ್ನು ಗಮನಿಸಬಹುದು. ಜ್ಞಾನೇಶ್ವರರ ರಚನೆ 'ಕಾಟ್ಯಾಚ್ಯಾ ಅಣಿವರ ವಸತಿ ತೀನಗಾಂವ' ಇದನ್ನು ಪುರಂದರ ದಾಸರು 'ಮುಳ್ಳು ಕೊನೆಯ ಮೇಲೆ ಮೂರುಕರೆಯ ಕಟ್ಟಿ' ಎಂದು ತೀರ ಹತ್ತಿರ ಸಂಬಂಧ ವಿರುವ ಪದ್ಮ ರಚಿಸಿದರು.

ನಿಜಗುಣ ಶಿವಯೋಗಿಗಳ ವಿವೇಕ ಚಿಂತಾಮಣಿ ಯನ್ನು ಶಾಂತಲಿಂಗ ಸ್ವಾಮಿ ಮರಾಠಿಗೆ ಅನುವಾದಿಸಿ ದರು. ಹಾಗೆ ಕುಮಾರ ವ್ಯಾಸನ ಭಾರತವನ್ನು ಚಂದ್ರಾತ್ಮಜರುದ್ರನು ಮರಾಠಿಗೆ ಅನುವಾದಿಸಿದನು.

ಮಝ ಸಂಸ್ಕೃತ ನಾಹಿ ಅಭ್ಯಾಸ ಕರ್ನಾಟಕ ಕವಿ ಕುಮಾರ ವ್ಯಾಸ ತ್ಯಾಚೇನಿ ಅಧಾರ ಗ್ರಂಥ ವಿಲಾಸ ಪ್ರಾರಂಭಿಲಾ, ಹಾ ಹೇತು ಎಂಬುದಾಗಿ ಚಂದ್ರಾತ್ಮ ಜ ರುದ್ರನು ಹೇಳಿದ್ದಾನೆ.

ಅಂತೆಯೇ ಲಾವಣಿ, ಕೀರ್ತನೆ, ಸೂತ್ರದ ಗೊಂಬೆ, ಯಕ್ಷ ಗಾನ, ದಶಾವಾತಾರ, ಗೋಂಧಳ ಉತ್ತರ ಕರ್ನಾಟಕದಂತೆ ಮಹಾರಾಷ್ಟ್ರದಲ್ಲೂ ಚಾಲ್ತಿಯಲ್ಲಿದೆ.

ಕನ್ನಡ ರಂಗಭೂಮಿಯ ಪ್ರಭಾವ ಮರಾಠಿ ರಂಗಭೂಮಿಯ ಮೇಲಾದುದು 19ನೇ ಶತಮಾನ ಕಂಡ ಐತಿಹಾಸಿಕ ಸತ್ಯವಾಗಿದೆ. ಕನ್ನಡ ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣ ಪಾರಿಜಾತ, ಶಾಕುಂತಲ ಈ ನಾಟಕಗಳೂ ರಂಗಭೂಮಿಯ ಮೇಲೆ ಮೆರೆದುವು.

ಹೊಸಕನ್ನಡ ಸಾಹಿತ್ಯದ ಶ್ರೇಷ್ಠ ಕವಿಗಳಲ್ಲಿ ದ.ರಾ. ಬೇಂದ್ರೆ ಅವರ ಮನೆ ಮಾತು ಮರಾಠಿ ಆದರೆ ಅವರ ಸೇವೆ ಸಂದುದು ಕನ್ನಡಕ್ಕೆ.

ಹೀಗೆ ಸಂಶೋಧಕ ಲೇಖಕರಾದ ಡಾ. ಉಪಾಧ್ಯರು ಸಂಸ್ಕೃತಿ, ಸಾಹಿತ್ಯಗಳ ಬಾಂಧವ್ಯ ಸಮಾಲೋಚನೆ ಯೊಂದಿಗೆ ಇತಿಹಾಸ ಪ್ರಸಿದ್ಧ ಷಹಜಿ ಭೋಸ್ಲೆ ಹಾಗೂ ಶಿವಾಜಿ ಬೋಸ್ಲೆ ಇವರ ಕರ್ನಾಟಕದೊಂದಿಗಿನ ಸಂಬಂಧವನ್ನು ಪರಿಶೀಲಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಷಹಜಿ ಬೆಂಗಳೂರಲ್ಲಿ ತನ್ನ ರಾಜ್ಯ ಸ್ಥಾಪಿಸಿದ್ದನು. ಶಿವಾಜಿಯ ಪ್ರಥಮ ವಿವಾಹ ಬೆಂಗಳೂರರಲ್ಲಿ ಜರುಗಿತು. ಬೆಳವಾಡಿ ಮಲ್ಲಮ್ಮ ಮತ್ತು ಶಿವಾಜಿಯ ಯುದ್ಧ ವರ್ಣನೆ, ಶಿವಾಜಿಯ ತಲೆ ಕಾಯ್ದ ಮಲ್ಲಮ್ಮಾ ಜಿಯ ಔದಾರ್ಯವನ್ನು ಲೇಖಕರು ಮಾರ್ಮಿಕವಾಗಿ ವರ್ಣಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಅಲ್ಲದೆ ಸ್ಥಳನಾಮ, ವ್ಯಕ್ತಿನಾಮಗಳೂ ಕನ್ನಡತನವನ್ನು ಮಹಾರಾಷ್ಟ್ರದಲ್ಲಿ ಇನ್ನೂ ಉಳಿಸಿ ಕೊಂಡಿವೆ ಎಂಬುದನ್ನು ಸಾಬೀತು ಪಡಿಸಿದ್ದಾರೆ.

ಹೀಗೆ ಮಹಾರಾಷ್ಟ್ರ - ಕರ್ನಾಟಕ ಇವೆರಡೂ ರಾಜ್ಯಗಳ ನಡುವಿನ ಸಂಬಂಧ ಹೊಕ್ಕಳು ಬಳ್ಳಿಯ ಸಂಬಂಧವೇ ಅಗಿದೆ ಎಂಬುದನ್ನು ಸಮರ್ಥಿಸಲು ಲೇಖಕರು ಯಶಸ್ವಿಯಾಗಿದ್ದಾರೆ. ಈ ಎರಡೂ ಭಾಷಿಕ ಜನಾಂಗಗಳಲ್ಲಿ ಸಾಮರಸ್ಯ ಉಂಟು ಮಾಡಲು ಈ ಕೃತಿ ಸಫಲವಾಗುತ್ತದೆ ಎಂಬುದು ನಿಚ್ಚಳ.

MATRIMONIAL

Wanted Suitable Brahmin Girl
/ Widow/ Divorcee Preferably
without any issue, Age
between 36 to 44 years, for a
well settled Business Widower
settled in Bangalore, lyengar
Boy, Age 49 years with one
son Aged 12 years.

Contact No.: 080-57732288 09886797036

ಶಿಕ್ಷ ಕರ ಸಹಕಾರದಿಂದ ಅಪೂರ್ವ ಸಾಧನೆ (ಪಟ 8ರಿಂದ)

ಮೇಡಂ: ಸ್ವಲ್ಪ ಕಷ್ಟ ಅವರು ೯ನೇ ವರ್ಗದಿಂದ ಉತ್ತೀರ್ಣರಾದ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಿಗೆ ಬೇಸಿಗೆಯ ರಜಿಯನ್ನೇ ಕೊಡದೆ, ಎಪ್ರಿಲ್ ನಿಂದಲೆ ಪಾಠ ಆರಂಭಿಸಿ ೧೨ ತಾಸು ಪಾಠ ಮಾಡಿ, ನಾಲ್ಕು ತಿಂಗಳಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲ ಪಾಠ ಮುಗಿಸಿರುತ್ತಾರೆ. ಮುಂದೆ ೭ ತಿಂಗಳು ಒಂದೇ ಸಮ ಟೆಸ್ಸ್, ಕೊಟ್ಟು, ಕೊಟ್ಟು, ಅವರನ್ನು, ಎಲ್ಲ, ತರದ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳಿಗೆ ಸಂಪೂರ್ಣವಾಗಿ ತಯಾರಿ ಮಾಡಿರುತ್ತಾರೆ. ನಾವು ೧೨ ತಾಸು ಪಾಠ ಮಾಡಲಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಅಲ್ಲದೆ ನಮ್ಮ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳು ಶಿಕ್ಷಣೇತರ ಚಟುವಟಿಕೆ ಯಲ್ಲೂ ಭಾಗವಹಿಸುತ್ತಿರುತ್ತಾರೆ. ಮತ್ತು ಬಹುಮಾನ ಗಳನ್ನೂ, ಪಾರಿತೋಷಕಗಳನ್ನೂ ಗೆಲ್ಲುತ್ತಿರುತ್ತಾರೆ. ನಾವು ಮಕ್ಕಳ ಸರ್ವತೋಮುಖ ಬೆಳವಣಿಗೆಯ ಕಡೆಗೆ ಗಮನವೀಯುತ್ತೇವೆ. ಆದರೂ ನಾವು ೨ ಯೂನಿಟ್ ಟೆಸ್ಟ್ ೨ ಟರ್ಮಿನಲ್ಡ್, ೨ ಪ್ರಿಲಿಮ್ಸ್ ಮತ್ತು ರಿವಿಷನ್ಸ್ ಅಂತ ಸುಮಾರು ಪರೀಕ್ಷೆಗಳನ್ನು ನಡೆಸುತ್ತೇವೆ.

ಸಂ.: ಮುಂದೇನು ?

ಮೇಡಂ : ಇದೇ ವರ್ಷ ನಾವು 'ಪ್ರಿ ಸ್ಕೂಲ್' ಅನ್ನು ಆರಂಭಿಸಿದ್ದೇವೆ. ನೋಡೋಣ, ಮುಂದೆ ಮತ್ತೆ ಕಿರಿಯ ಕಾಲೇಜನ್ನೂ ಆರಂಭಿಸಬಹುದು.

ಸಂ. : ತುಂಬಾ ಸಂತೋಷ. ಸಂದರ್ಶನ ನೀಡಿದ್ದ ಕ್ಕೆ ಧನ್ಯವಾದಗಳು. ಶಾಲೆಯು ಇದೇ ರೀತಿ ಮುಂದೆಯೂ ಪ್ರಗತಿ ಸಾಧಿಸಲಿ ಎಂದು ನಮ್ಮ ಹಾರೈಕೆ.

ಕನ್ನಡ ಅಧ್ಯಯನದ ಅವಕಾಶಗಳು 2006-07

ಮುಂಬಯ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯದ ಕನ್ನಡ ಎಂ.ಎ. (ಪ್ರಥಮ ವರ್ಷ) ಸರ್ಟಿಫಿಕೇಟ್ ಮತ್ತು ಡಿಪ್ಲೊಮಾ ಅಭ್ಯಾಸ ಕ್ರಮಗಳು ಚಾಲ್ತಿಯಲ್ಲಿದ್ದು ಈ ಶಿಕ್ಷಣ ವರ್ಷದ ಪ್ರವೇಶಕ್ಕಾಗಿ ಮನವಿಗಳನ್ನು ಅಹ್ವಾನಿಸ ಲಾಗಿದೆ.

ವಿವರಗಳಿಗಾಗಿ ಸಂಪರ್ಕಿಸಬೇಕಾದ ವಿಳಾಸ : The Head Kannada Dept. University of Mumbai, Vidyanagari, Mumbai-400 098.

ಭರ್ತಿ ಮಾಡಿದ ಅರ್ಜಿ ಸಲ್ಲಿ ಸಲು ಕೊನೆಯ ದಿನಾಂಕ : 31-07-2006

MATRIMONIAL

Wanted Suitable Girl Hoysala Karnataka Brahmin Girl. Working / Studying in USA preferred. Age 24-26 years, Height 5'3" to 5'6" for M.S. Qualified Working Boy at USA

Date of Birth: 20/05/1978 Height : 5'11"

Hoysala Karnataka Brahmin Nakshatra : Chitra 4th Pada Gotra : Kashyapa

Contact No : 080-23190935/(M)

- 9880322754

When I got up from my lunch, it was nearly 2.45 p.m. Telephone rang with urgency. 'Come soon', Ketaki's grandpa was speaking, 'Ketaki is not well. She is not even saving anything'. Within ten minutes I reached their place, alas, I was too late. Ketaki did not wait for me. She had taken the path of eternity. With the sudden and unexpected death, the close relatives were collected around the body in a stunned stupor. The emotions had not begun to be expressed yet. With wet eyes, I watched Ketaki's body for a few moments. With difficulty, I composed myself. Doctors are not supposed to express their emotions in front the patient. With prayers in my heart, I left Ketaki's house. In my mind, Meghani's (a Gujarati Poet) lines were being repeated.

"Keep the incence-sticks nearby. Say prayers in her ears".

Ketaki! She was just 5, yet what an affection she had developed in every other person who came in contact with her, be it a friend or foe, even her doctor! She was an invalid right from her birth. She was born with the dreadful illness, 'Amyotonia Congenita'. As result, her muscles were very weak. She could neither hold her head nor stand up. She had difficulty in breathing too. She could not throw out the phlegm collected in her lungs. She was totally bound to her bed and dependent on others. Her entire body weak, but her mind! Just as soon as she became a little older she had started speaking with intelligence. Te amount of minute observation she displayed in her surroundings, the way she expressed her desires strongly, the depth of her feelings for her family members, each was beyond description. The sort of intelligence and understanding can be found only in a person of adolescent years, may be between 15-20 years old. That's why sometimes she'd sob in despair of her invalidity. Her wails would bring tears in the eyes of her family. Often she would remain sick. Generally speaking, such patients hardly live to complete one year of their lifetime. While here, even after suffering from pneumonia, colds, vomits, blocked windpipe due to a coin stuck in throat, she was able to defeat all diseases and for five years, she spread such

KETAKI

mesmerising fragrance of love which her family members and friends can never forget in their entire lifetime.

After thirteen years, the first grandchild was born in the family. Ketaki's grandparents saw a sea change in their life style. The way a fly would stick to sweets, they both stuck to the interest on their investment (capital). As the sons were managing the business, grandpa was quite free. He would take Ketaki with him wherever he went, whenever it was possible to, - that too with her sitting on his shoulders. Ketaki infused affection in grandpa. The man, who never picked up his own children, would not leave without Ketaki. When he came to know about Ketaki's incurable disease, he certainly became stunned, but like a true champion, he accepted it as a challenge. It became his mission for life to do everything and anything to make Ketaki's life bearable and prolonged. He tried every possible method of therapy for her and all other healing processes mentioned by friends and relatives like seeking blessings from Sadhus, Fakirs, procuring the services of Mantriks, going on pilgrimages and worshipping the various gods and goddesses. In five years of her, that indomitable grandpa did everything for her. Her word was his law. Whatever she needed was procured immediately. Wherever she wanted to go, he took her. He knew that this child is invalid and not likely to live longer, yet he never let that pain be ever showed on his face. Now his only despair was that Ketaki departed so suddenly like this. She did not give sufficient time and opportunity to serve her well. Such a courageous grandpa was he! What must have been the emotional turmoil in his heart when he picked up that child's dead body?

Ketaki had bonded her maternal aunts-uncles, paternal aunts-uncles, everyone with her love. Everybody was on his/her toes, willing to do something for her.

And her parents! For them, the invalid Ketaki was their only offspring. Their life was complete with her. Although Ketaki spent more time with her grand parents, the parents still felt very much satisfied with her emotional support. Ketaki's mother spoke very little. She generally expressed her affection with only a mild smile. Ketaki was her life. Ketaki's father had even greater desires for her. He was prepared to bring the stars on earth for Ketaki. That couple, on the second day after Ketaki passed away, were sitting quite motionless. A few days ago, in the kitchen, a pigeon egg fell down and broke. I was reminded of the pair of pigeons sitting around quietly, watching over their loss.

What was my relation with Ketaki? Why should I become so restless? For a doctor, is it possible to survive, if he becomes so emotionally attached to a patient? Well, Ketaki was not my patient. She was something much above that. Ketaki wasmu friend, she was like a loving daughter, she was my inspiration. While treating her, I would face the challenge with the same courage with she showed towards it. When I succeeded, certainly I felt happy, but I also felt heavy in the heart. I loved Ketaki. But what was my fault if I got attached to her? What did Ketaki give me? She gave me love, affection, friendship. For her, the 'doctor uncle' was everything. Whenever she came to my house and saw me, I could see the glow on her face. She would speak very little with me. But her beautiful eyes would speak so much that it was difficult to find words to reply them. 'Her 'doctor uncle' will do everything for her and she would definitely become normal' was her strong belief. What more can a doctor expect from his patient? What beautiful, faultless and expressive eyes! Whoever gets Ketaki's eyes, if he/she comes in front of me, I will find Ketaki in them.

My heart was heavy while writing Ketaki's death certificate. With great effort, I wrote everything. As I went over the certificate, I was quietly praying to the Lord.

'Having crossed the path of life speedily, The innocent child is at your steps. Lord open the doors of heaven!'

> Trasnlated from '20, Irani Chawl' by Dr. Girish Vichhivora (Gujarati)

ವಡಾಲಾದ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಕನ್ನಡ ಶಾಲೆಯಲ್ಲಿ ಚಿಣ್ಣರ ಆಟದ ಶಾಲೆಯ ಉದ್ಘಾಟನೆ -

'ಸಾಧನೆಯಿಂದ ಸಿದ್ದಿ' ಪದ್ಮನಾಭ ರಾವ್

ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬರಿಗೂ ಜೀವನದಲ್ಲಿ ಒಂದು ಸಿರ್ಧಿಷ್ಟವಾದ ಗುರಿ ಇರಬೇಕು. ಆ ಗುರಿಯನ್ನು ಸಾಧಿಸುವ ಛಲವಿರಬೇಕು. ಆ ಛಲ್ತದ ಸಾಧನೆಗೆ ಸತತ ಪ್ರಯತ್ನ ಇರಬೇಕು. ಅಂತಹ ಸತತ ಪ್ರಯತ್ನದಿಂದ ಸಿರ್ದಿಷ್ಟವಾದ ಗುರಿಯನ್ನು ತಲುಪಿದಾಗ ಮಾತ್ರ ಸಾಧನೆ ಯಿಂದ ಸಿದ್ಧಿ ಲಭಿಸುತ್ತದೆ ಎಂದು ಘಾಟ್ ಕೋಪರ್ ರಾಮದಾಸ ಮತ್ತು ಸಹೋದರರು ಚಿನ್ನಾಭರಣಗಳ ಪರಿವೀಕ್ಷಕಿ ಶ್ರೀಮತಿ ಪಾರ್ವತಿ ದೇಶಪಾಂಡೆಯವರು ಈ ಬಾರಿ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳು ಆ ವಿಷಯಗಳಲ್ಲಿ ಶೇ. 90 ಅಧಿಕ ಅಂಕಗಳನ್ನು ಪಡೆದುದರ ಕುರಿತು ಮೆಚ್ಚುಗೆಯನ್ನು ವ್ಯಕ್ತಪಡಿಸುತ್ತಾ ಶಾಲೆಯ ಚಿಣ್ಣರ ಆಟದ ಶಾಲೆಗೆ T.V.ಮತ್ತು D.V.D.ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಲು 25 ಸಾವಿರ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ದೇಣಿಗೆಯಾಗಿ ನೀಡಿದರು.

ಮಾಲಿಕರೂ ಹಾಗೂ ಶಾಲೆಯ ಹಳೆಯ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿ ಮಾದ ಶ್ರೀ ಪದ್ಮನಾಭ ರಾವ್ ರವರು ತಿಳಿಸಿದರು.

ಅವರು ಜುಲ್ಯಾ 3, ಸೋಮವಾರದಂದು ಪಡಾಲಾದ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಕನ್ನಡ ಶಾಲೆಯಲ್ಲಿ ನೂತನವಾಗಿ ಪ್ರಾರಂಭಗೊಂಡ ಚಿಣ್ಣರ ಆಟದ ಶಾಲೆಯ ಉದ್ಘಾಟನೆಯನ್ನು ನೆರವೇರಿಸಿ ಮುಖ್ಯ ಅತಿಥಿ ಸ್ವಾನದಿಂದ ಮಾತನಾಡುತ್ತಿದ್ದರು.

ತಮ್ಮ ಮಾತನ್ನು ಮಂದುವರಿಸುತ್ತಾ ತಾನು ತನ್ನ ಜೀವನದಲ್ಲಿ ಮಾಡಿದ ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಸಾಧನೆಗೆ ಈ ಶಾಲೆಯೇ ಕಾರಣವಾಗಿದೆ ಎಂದು ವಿನಮ್ರವಾಗಿ ತಿಳಿಸುತ್ತಾ ತನ್ನ ಶಾಲಾ ಜೀವನವನ್ನು ನೆನಪಿಸಿ ಕೊಂಡರು. ಚಿಣ್ಣರ ಆಟದ ಶಾಲೆಗೆ 21 ಸಾವಿರ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ದೇಣಿಗೆಯಾಗಿ ನೀಡಿ ಇದರ ಗೋಡೆಯ ಮೇಲೆ ಬಿಡಿಸಿದ ಆಕರ್ಷಕ ಚಿತ್ರಗಳನ್ನು ನೋಡಿ ಮೆಚ್ಚಿಕೊಂಡ ಅವರು ಚಿತ್ರಕಲಾ ಶಿಕ್ಷಕರಾದ ಶ್ರೀ ಶಂಕರ ಗಾವಡೆ, ಶ್ರೀ ಶಿವಯೋಗಿ ಸಣ್ಣಮನೆ ಮತ್ತು ಸುನಿಲ್ ಕಾಂಬೈಯವರನ್ನು ವಿಶೇಷವಾಗಿ ಅಭಿನಂದಿಸಿದರು.

ಇಂಗ್ಲೀಷ್ ಹಾಗೂ ಸಾಮಾಜಿಕ ವಿಜ್ಞಾನ ಈ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಶೆ. 80ಕ್ಕಿಂತ ಹೆಚ್ಚು ಅಂಕ ಪಡೆಯುವ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಿಗೆ ಪ್ರತೀ ವರ್ಷ 5000 ರೂಪಾಯಿಗಳ ನಗದು ಪುರಸ್ಕಾರ ನೀಡುತ್ತಿರುವ ಶಾಲಾ ಮಾಜಿ ಶಾಲಾ ಕಾರ್ಯಕಾರಿ ಸಮಿತಿಯ ಕಾರ್ಯದರ್ಶಿ ಗಳಾದ ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಸುಬ್ರಮಣಿಯವರು ಮಾತನಾಡುತ್ತಾ ಇಂದು ಉದ್ಘಾಟನೆಗೊಂಡ ಚಿಣ್ಣರ ಆಟದ ಶಾಲೆ ನಮ್ಮ ಬಹುದಿನದ ಕನಸಾಗಿದ್ದು ಇಂದು ನನಸಾಗಿದೆ ಎಂದ ಅವರು ಶಾಲೆಯಲ್ಲಿ ದೃಶ್ಯ ಶ್ರಾವ್ಯ ಕಲಿಕಾ ಸೌಲಭ್ಯವನ್ನು ಪ್ರಾರಂಭಿಸಿದ ಮುಂಬೈಯ ಏಕೈಕ ಶಾಲೆ ಇದು ಕನ್ನಡಿಗರು ಅಭಿಮಾನ ಪಡುವ ಸಂಗತಿ ಎಂದರು. ಈ ಶೈಕ್ಷಣಿಕ ವರ್ಷದಿಂದ ಬಡ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಿಗೆ ಸಂಪೂರ್ಣ ಉಚಿತ ಶಿಕ್ಷಣ ಕೊಡುವ ಕುರಿತು ತಮ್ಮ ದತ್ತು ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿ ಎಂಬ ಹೊಸ ಯೋಜನೆ ಕುರಿತು ವಿವರಿಸುತ್ತಾ ವಿದ್ಯಾಭಿಮಾನಿಗಳು ಈ ಯೋಜನೆಗೆ ಉದಾರ ಮನಸ್ಸಿನಿಂದ ಧನ ಸಹಾಯವನ್ನೀಯಲು ಕರೆಯಿತರು.

ಸಭಾ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮದಲ್ಲಿ ಮುಖ್ಯ ಅತಿಥಿಗಳು ದೀಪ ಪ್ರಜ್ಯಲಿಸುವ ಮುಖಾಂತರ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಕ್ಕೆ ಚಾಲನೆಯನ್ನು ನೀಡಿದರು. ಶಾಲಾ ಕಾರ್ಯಕಾರಿ ಸಮಿತಿಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರಾದ ಶ್ರೀ ಎಚ್. ಎಸ್. ಶ್ರೀನಿವಾಸರವರು ಮುಖ್ಯ ಅತಿಥಿ ಶ್ರೀ ಪದ್ಮನಾಭ ರಾವ್, ಶ್ರೀಮತಿ ವಿದ್ಯಾ ಪದ್ಮನಾಭ ಹಾಗೂ ಶ್ರೀಮತಿ ಪಾರ್ವತಿ ದೇಶಪಾಂಡೆಯವರನ್ನು ಪುಷ್ಪ ಗೌರವದ ಕಿರುಕಾಣಿಕೆಯನ್ನಿತ್ತು ಸತ್ಯರಿಸಿದರು.

ವಡಾಲಾದ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಕನ್ನಡ ಶಾಲೆಗೆ ಶೇ. 100 ಪಲಿತಾಂಶ

ಕಳೆದ ಮಾರ್ಚ್ ತಿಂಗಳಲ್ಲಿ ಜರುಗಿದೆ ಮಹಾರಾಷ್ಟ್ರರಾಜ್ಯ ಮಾಧ್ಯಮಿಕ ಮಂಡಳವುನಡೆಸಿದ ಎಸ್. ಎಸ್. ಸಿ. ಪರೀಕ್ಷೆಯ ಫಲಿತಾಂಶ ಪ್ರಕಟ ಗೊಂಡಿದ್ದು ವಡಾಲಾದ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಕನ್ನಡ ಶಾಲೆಯ ಕನ್ನಡ ಮಾಧ್ಯಮದಲ್ಲಿ ಪರೀಕ್ಷೆಗೆ ಕುಳಿತ ಎಲ್ಲಾ 50 ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳು ಉತ್ತೀರ್ಣರಾಗಿ ಶೇಕಡಾ 100 ಫಲಿತಾಂಶದೊಂದಿಗೆ ಸತತ 5ನೇ ವರ್ಷದಲ್ಲೂ ಬ್ರಹನ್ ಮುಂಬಯಿ ಹಾಗೂ ಉಪನಗರ ಜಿಲ್ಲೆ ಮತ್ತು ಥಾನಾ ಜಿಲ್ಲೆಯ ಎಲ್ಲಾ ಕನ್ನಡ ಮಾಧ್ಯಮದ ಶಾಲೆಗಳಲ್ಲಿ ಪ್ರಥಮ ಸ್ಥಾನವನ್ನು ಕಾಯ್ದುಕೊಂಡು ಅಭೂತಪೂರ್ವ ಚಾರಿತ್ರಿಕ ಜಯಭೇರಿಯನ್ನು ಬಾರಿಸಿದೆ.

ಇಂಗ್ನಿಷ್ ಮಾಧ್ಯಮದಲ್ಲಿ ಪರೀಕ್ಷೆಗೆ ಕುಳಿತ 73 ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಲ್ಲಿ 3 ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳು ಅನುತ್ತೀರ್ಣ ರಾಗುವದರೊಂದಿಗೆ ಶಾಲೆಯ ಒಟ್ಟು ಫಲಿತಾಂಶ ಶೇ. 96.94 ದಾಖಲಾಗಿದೆ.

ಶಾಲಾ ಕಾರ್ಯಕಾರಿ ಸಮಿತಿಯ ಕಾರ್ಯದರ್ಶಿ ಗಳಾದ ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಸುಬ್ರಮಣಿಯವರು ಉತ್ತೀರ್ಣ ರಾದ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳನ್ನು ಅಭಿನಂದಿಸುತ್ತಾ ತೀರಾ ಹಿಂದುಳಿದ ಬಡ ಕುಟುಂಬದಿಂದ ಬರುವ ಈ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳ ಸಪ್ಪ ಪ್ರತಿಭೆಯನ್ನು ಹೊರತೆಗೆದು ಅವರಿಗೆ ಸತತ ವರ್ಷಗಳಲ್ಲಿ ಶೇ. 100 ಫಲಿತಾಂಶ ಪಡೆಯಲು ಕಾರಣರಾಗುತ್ತಿರುವ ಶಿಕ್ಷಕರನ್ನು ವಿಶೇಷವಾಗಿ ಅಭಿನಂದಿಸುತ್ತಾ ಇಂಗ್ಲೀಷ್ ಮಾಧ್ಯಮ ದಲ್ಲೂ ಕನ್ನಡ ಮಾತ್ರಭಾಷೆಯ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳು ಪ್ರಥಮ ಸ್ಥಾನವನ್ನು ಪಡೆದುದರ ಕುರಿತು ಮೆಚ್ಚುಗೆ ಯನ್ನು ವೃಕ್ತ ಪಡಿಸುತ್ತಾ ಎಲ್ಲಾ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಿಗೆ ಶುಭ ಹಾರೈಸಿದರು.

ಕು. ಸುಷ್ಮಾ ಗೌಡ ಕು. ನಿಶ್ಮಿತಾ ಸಾಲ್ಯಾನ್

ಕನ್ನಡ ಮಾಧ್ಯಮದಲ್ಲಿ ಕು. ಸುಷ್ಮಾ ಗೌಡ ಶೇ. 82.26 ಅಂಕಗಳೊಂದಿಗೆ ಪ್ರಥಮ ಸ್ಥಾನ ಪಡೆದರೆ, ಕು. ನಿಶ್ಮಿತಾ ಸಾಲ್ಯಾನ್ ಶೆ. 80 ಅಂಕಗಳೊಂದಿಗೆ ಶಾಲೆಯಲ್ಲಿ ಶಾಲೆಯಲ್ಲಿ ದ್ವಿತೀಯ ಸ್ಥಾನವನ್ನು ಪಡೆ ದರು. ಇಂಗ್ಲೀಷ್ ಮಾಧ್ಯಮದಲ್ಲಿ ಕವಿತಾ ಗರ್ಮಿತ್ ಕಲ್ ಶೇ. 79.80 ಅಂಕಗಳೊಂದಿಗೆ ಪ್ರಥಮ ಸ್ಥಾನ ಪಡೆದರು.

Edited, Printed & Published by M.A.N. Prasad, On behalf of the Mysore Association, Mumbai. Tel.: 2402 4647 • Fax : 2401 0574 Email : karunadu@bom5.vsnl.net.in